

Μαρία Γαλανοπούλου

Γεωργία Δεφίγγου

Αργυρώ Παπαδημητρίου

Τα απίθανα μολύβια

Γλώσσα

πρώτο τεύχος

Γ' Δημοτικού

ΓΛΩΣΣΑ
Γ' Δημοτικού

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Βιβλίο μαθητή

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Προσαρμογή Υλικού

Μαρία Γαλανοπούλου

Ειδική Παιδαγωγός Phd

Γεωργία Δεφίγγου

Ειδική Παιδαγωγός Phd

Αργυρώ Παπαδημητρίου

Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε. Ε.Κ.Π.Α.

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και

Εκπαίδευσης

Εικονογράφηση

Omega Technology

Φιλολογική Επιμέλεια

Ειρήνη Λεονάρδου

Πράξη έργου	<p>«Ανάπτυξη προσβάσιμου υλικού για μαθητές/-ήτριες με νοητική αναπηρία για την Γ' Δημοτικού»</p> <p>της Πράξης</p> <p>«ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ – ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ»</p> <p>Υποέργο 2</p> <p>ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020»</p>
-------------	---

ΓΛΩΣΣΑ

Γ΄ Δημοτικού

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Προσαρμοσμένη έκδοση

για την ενίσχυση της προσβασιμότητας
με τη μέθοδο
easy to read-κείμενο για όλους

Μαρία Γαλανπούλου
Γεωργία Δεφίγγου
Αργυρώ Παπαδημητρίου

Περιεχόμενα

Ας γνωριστούμε καλύτερα

Τα απίθανα μολύβια

Πάλι μαζί!

Θαλασσινό σχολείο

Επιστροφή στα θρανία!

Το σχολείο ταξιδεύει στον χρόνο

Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας

Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!

Ένα αστείο περιστατικό

Λεξιλόγιο

Στο σπίτι και στη γειτονιά

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Η φίλη μας η Αργυρώ

Τα παιδικά μου παιχνίδια

Στη νέα μας γειτονιά

Λεξιλόγιο

Στη γη και στη θάλασσα

Σπίτι με κήπον

Γάτος από σπίτι ζητά νέα οικογένεια

Οι ακροβάτες της θάλασσας

Γη και θάλασσα

Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό

Λεξιλόγιο

Ο κόσμος γύρω μας

Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης

Τα χαρτιά ανακυκλώνονται!

Το τετράδιο ζωγραφικής

Λεξιλόγιο

Η πατρίδα μας γιορτάζει

Η σημαία

Στον πόλεμο του 1940

Για το Πολυτεχνείο

Ας γνωριστούμε καλύτερα

Πάλι μαζί, λοιπόν!

Περάσατε όμορφα στις διακοπές σας;

Ξεκουραστήκατε;

Τεντωθείτε λιγάκι.

Ξύστε τη μύτη μου.

Χαμογελάστε.

Έτσι μπράβο!

Δεν σας είπα το όνομά μου!

Είμαι ο Σωκράτης Μολυβάκης.

Είναι η σειρά σας τώρα!

Ας γνωριστούμε καλύτερα

Τι μου αρέσει;

- Πάρε ένα μικρό χαρτόνι.
- Κόψε το χαρτόνι στο αγαπημένο σου σχήμα.

(π.χ. ψαράκι, αστέρι, μαργαρίτα)

- Από τη μία πλευρά,

ζωγράφισε το όνομά σου και το επώνυμό σου.

- Από την άλλη πλευρά,

γράψε την απάντησή σου στις παρακάτω ερωτήσεις:

- ✓ Ποιο είναι το αγαπημένο σου χρώμα;
- ✓ Ποιο παιχνίδι σου αρέσει πιο πολύ;
- ✓ Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι;
- ✓ Ποια είναι η αγαπημένη σου εκπομπή στην τηλεόραση;
- ✓ Ποιο φαγητό σου αρέσει περισσότερο;

Γνωρίζω τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μου

Ένα παιδί από την τάξη πρέπει:

- να μαζέψει όλα τα χαρτόνια
- να τα μοιράσει τυχαία στους συμμαθητές του

Εσύ:

- Διάβασε δυνατά το χαρτόνι που πήρες.
- Ποιος το έχει γράψει;
- Τι άλλο θέλεις να ρωτήσεις τον συμμαθητή ή τη συμμαθήτριά σου;

Τα απίθανα μολύβια

Τα απίθανα μολύβια θα σε βοηθήσουν.

Θα είναι οι φίλοι σου!

Είσαι έτοιμος

να τα γνωρίσεις;

Ο Σωκράτης παρουσιάζει

Και ρωτά.

Ο Εύρης παρατηρεί

Και ανακαλύπτει.

Ο Δήμος και ο Τίμος

δουλεύουν ομαδικά.

Η Σοφούλα εξηγεί.

Ο Αρίστος θυμίζει

το λεξιλόγιο

και την ορθογραφία.

Ο Σοφοκλής παίζει θέατρο.

Η Πηνελόπη βλέπει

τι έχουμε μάθει.

Πάλι μαζί!

- 1 Θαλασσινό σχολείο
- 2 Επιστροφή στα θρανία!
- 3 Το σχολείο ταξιδεύει στον χρόνο
- 4 Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας
- 5 Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!
- 6 Ένα αστείο περιστατικό

Επιστροφή στα θρανία!

Καινούρια τάξη,
καινούρια βιβλία.

Γνωρίζω νέους φίλους
και σχολεία

από άλλες χώρες του κόσμου.

Καλή σχολική χρονιά!

Θαλασσινό σχολείο

Πώς θα ήθελα η θάλασσα
να ήταν το σχολείο μου
και του σχολείου μου το ρούχο
να ήτανε... το μαγιό μου.

Να είχα τα βότσαλα χαρτί,
τα φύκια **συνδετήρι**,
κοχύλια τα μολύβια μου
κι ο αστερίας **σβηστήρι**.

Τι σημαίνει η λέξη;

συνδετήρι → συνδετήρας

σβηστήρι → γόμα

Στην άμμο η ορθογραφία μου
να ήτανε γραμμένη
να έρχεται κύμα γρήγορα
τα λάθη μου να παίρνει.

Και να είχα για δασκάλες μου
τις βάρκες που αρμενίζουν
να με έπαιρναν κάθε πρωί
στη Γη να με γυρίζουν.

Σοφία Παράσχου,
Θαλασσινό σχολείο, εκδ. Περίπλους

Τι σημαίνει η λέξη;

αρμενίζουν → ταξιδεύουν (με ανοιχτά πανιά)

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Όταν άκουσες το ποίημα,
σκέφτηκες κάτι από τις καλοκαιρινές διακοπές σου;

- 2 Τι θέλει το παιδί
που μιλά στο ποίημα;

- 3 Γράψε τις λέξεις του θαλασσινού σχολείου.

Λέξεις του σχολείου μου

Λέξεις του θαλασσινού σχολείου

χαρτί	
μολύβι	
σβηστήρι	
συνδετήρας	
τετράδιο ορθογραφίας	
δασκάλα	

Η καλύτερη στιγμή των διακοπών μου

4 Φτιάξτε ομάδες.

Πείτε μια ιστορία από τις διακοπές σας.

Μπορείτε να πείτε

και πράγματα που φανταστήκατε.

Κάθε ομάδα θα πει μια ιστορία.

Οι άλλες ομάδες θα προσπαθήσουν

να βρουν

ποια πράγματα της ιστορίας

δεν είναι αληθινά

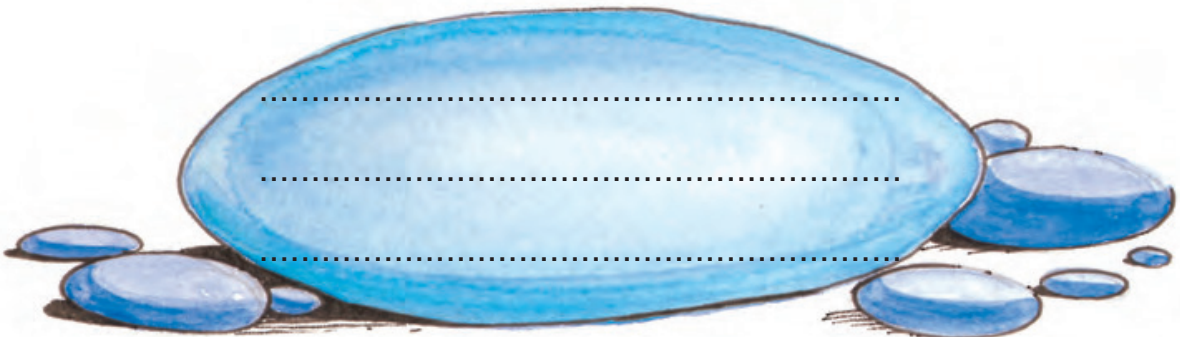
κάνοντας μόνο 2 ερωτήσεις.

Γράψε σωστά

5 Γράφω στο βότσαλο

τους 2 πρώτους στίχους του ποιήματος.

Επιστροφή στα θρανία

Σεπτέμβριος!

Μια καινούρια σχολική χρονιά αρχίζει.

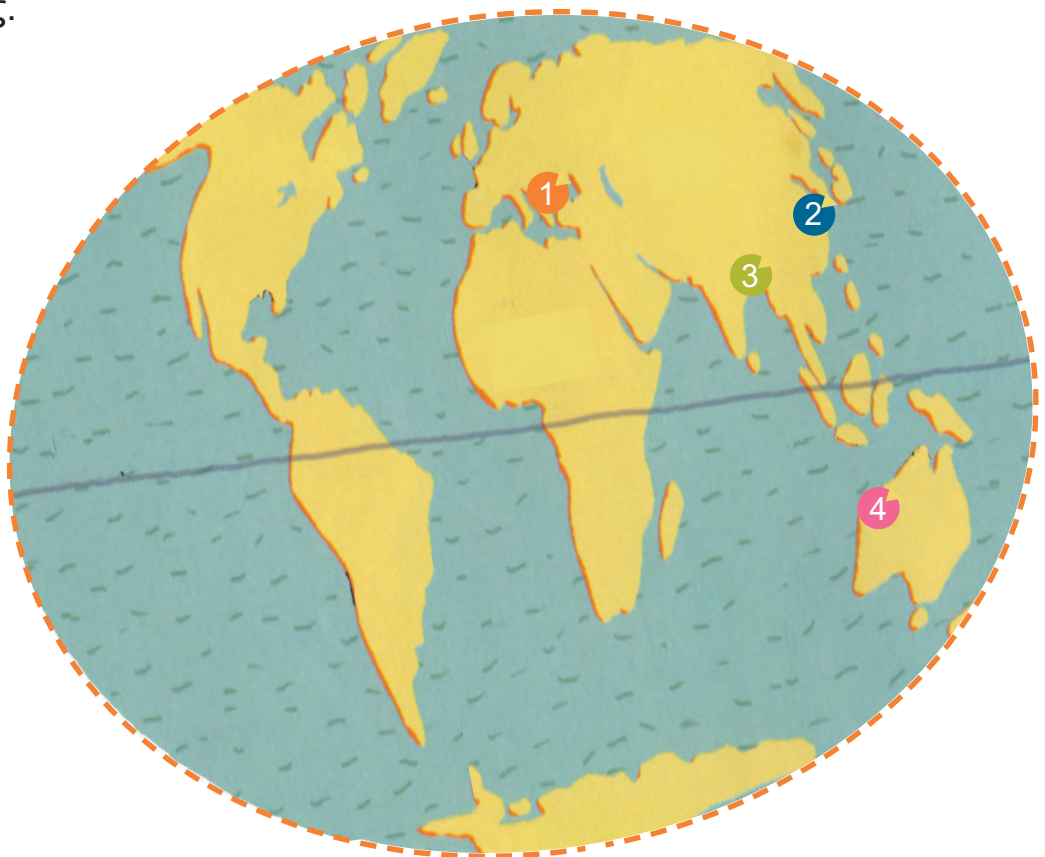
Οι μαθητές και οι μαθήτριες

σε όλη την Ελλάδα

ξαναγαυρίζουν στα θρανία τους.

Τι συμβαίνει όμως στον υπόλοιπο κόσμο;

Δες τις εικόνες.

1

Στην Γ' τάξη
ενός σχολείου της **Ελλάδας**,
οι μαθητές εργάζονται ομαδικά.

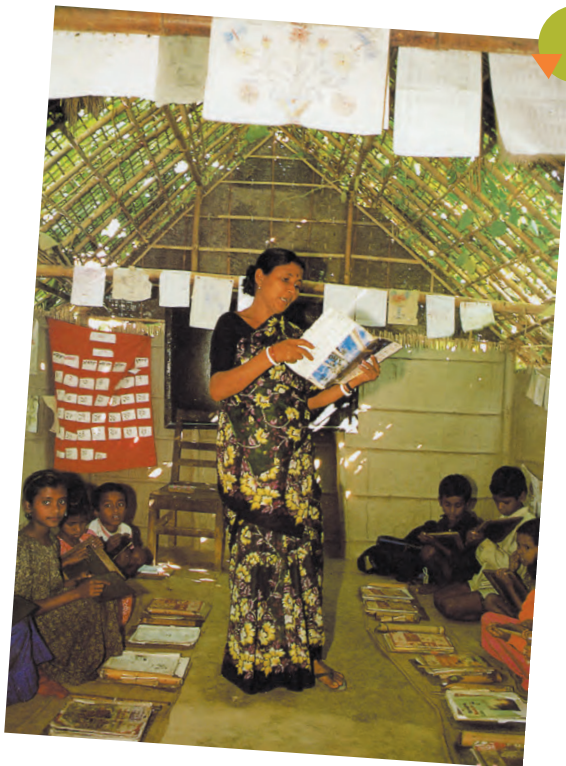
Τίτλος

2

Σ' αυτό το σχολείο της **Κίνας**,
οι μαθητές κάνουν μάθημα
με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Τίτλος

3

Να και ένα σχολείο

στο Μπανγκλαντές.

Τα παιδιά έχουν στολίσει την τάξη τους.

Τίτλος

Αυτά τα παιδιά ζουν στην Αυστραλία.

Το σπίτι τους βρίσκεται

πολύ μακριά από πόλεις και χωριά.

Χρησιμοποιούν

ασύρματο ή ηλεκτρονικό υπολογιστή

για να επικοινωνήσουν με τον

δάσκαλό τους.

4

Τίτλος

Γνώρισε τα σχολεία του κόσμου

1 Παρατήρησε τις φωτογραφίες 1 και 3.

Σε τι μοιάζουν αυτές οι δύο τάξεις;

Σε τι διαφέρουν αυτές οι δύο τάξεις;

2 Σε ποιες τάξεις υπάρχουν μηχανήματα;

Πώς βοηθούν τους μαθητές

αυτά τα μηχανήματα;

3 Με ποιον επικοινωνεί η μαθήτρια

στη φωτογραφία 4;

Τι νομίζεις

ότι λέει;

4 Γράψε έναν τίτλο

κάτω από κάθε περιγραφή.

Παίξε με τις λέξεις

5 Στον πίνακα ανακοινώσεων

μιας σχολικής αίθουσας

υπάρχουν οι παρακάτω κανόνες.

Για να τους διαβάσεις,

γράψε τις λέξεις

αίθουσα και τάξη,

όπου νομίζεις

ότι ταιριάζουν καλύτερα.

• Μπαίνουμε στην

με,

προσέχοντας

να μη χτυπήσουμε.

• Διατηρούμε την μας καθαρή.

• Στα διαλείμματα ανοίγουμε τα παράθυρα

για να αερίζεται η διδασκαλίας.

Γράψε σωστά

6 Αντίγραψε σωστά τις λέξεις

που λείπουν.

Σεπτέμβριος!

Μια καινούρια σχολική χρονιά αρχίζει.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες

σε όλη την Ελλάδα

ξαναγυρίζουν στα θρανία τους.

Σεπτέμβριος!

Μια σχολική χρονιά αρχίζει.

Οι και οι.....

σε όλη την

ξαναγυρίζουν στα τους.

Το σχολείο ταξιδεύει στον χρόνο

Μια σχολική τάξη του 1970

Ένα από τα πιο αγαπημένα βιβλία

που διάβασαν

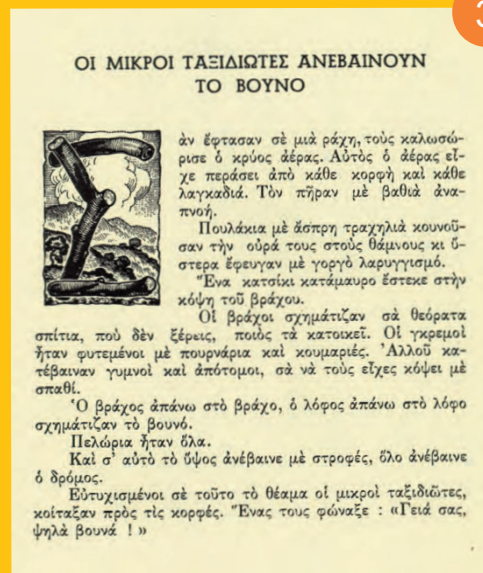
οι γονείς και οι παππούδες σου.

Παρατήρησε το εξώφυλλο

και τη σελίδα του βιβλίου «Τα ψηλά βουνά».

- Ποιος είναι ο συγγραφέας του;
- Σε ποιο μάθημα και σε ποια τάξη το διδάσκονταν οι μαθητές;

Οι μεγάλοι θυμούνται τα δικά τους σχολικά χρόνια!

«Τα παιδιά αγοράζανε τα βιβλία,
αλλά εμένα οι γονείς μου δε μου παίρνανε.
Ήμουν πάντα αδιάβαστη.
Όλα αυτά που μάθαινα,
τα μάθαινα από τον δάσκαλο.
Σκέψου ότι 1 μολύβι
το έκοβε η μάνα μου σε τρία κομματάκια,
για να πάρουμε οι τρεις αδελφές από ένα κομματάκι.
Ο δάσκαλος μου έμαθε την προπαίδεια
κι ήμουν τόσο **άσος** στην αριθμητική
που τα έβρισκα με δικό μου τρόπο τα προβλήματα.

Τι σημαίνει η λέξη;

άσος → είμαι πολύ καλός σε ένα μάθημα,

σε ένα άθλημα κ.ά.

Και λέγανε
 αυτό το παιδί θα γίνει **ευφυΐα**.
 Άμα δεν έχεις βιβλία,
 να δεις ευφυΐα
 που γίνεσαι!
 Γράφτηκα στην Έκτη,
 αλλά ξεκίνησε ο
 πόλεμος με τους Ιταλούς».

Μελπομένη Σμπόρου, Βόλος (μαρτυρία)
 (Από το βιβλίο του Κ.Α.Π.Η. – Δήμου Βόλου,
 Εργαστήρι προφορικής αφήγησης)

Υπογράμμισε τις φράσεις
 που δείχνουν
 τις δυσκολίες των μαθητών
 εκείνης της εποχής.

Τι σημαίνει η λέξη;

ευφυΐα → εξυπνάδα

«Στο μοναδικό βιβλιοπωλείο του Κάστρου
παραγγείλαμε και το **Αναγνωστικό** μου.

Ήθελα να το πάρω γρήγορα στα χέρια μου. [...]

Με θαυμασμό κοιτούσα

τις ζωγραφιές του,

τις εικόνες αυτές του έξω κόσμου.

Ήταν ένα μαγικό βιβλίο.

Το ψάχνω πολλά χρόνια

εκεί που πουλούν τα παλιά βιβλία

και ελπίζω να το βρω».

Ράλλης Κοψίδης, Λήμνος (μαρτυρία)

(Από το βιβλίο του Ράλλη Κοψίδη,

Κάστρο ηλιόκαστρο, Τεχνικαί εκδόσεις)

Τι σημαίνει η λέξη;

αναγνωστικό → είναι το βιβλίο για το μάθημα της Γλώσσας

που οι μαθητές είχαν τα παλιότερα χρόνια.

Πώς νομίζεις

ότι αισθάνεται το παιδί;

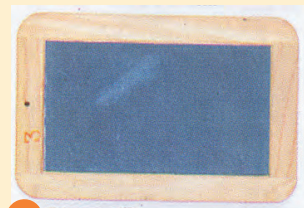
Γιατί;

Δες τι είχαν οι μαθητές

τα παλιότερα χρόνια.

σάκα

πλάκα

κασετίνα

τετράδια

Τα σχολεία αλλάζουν

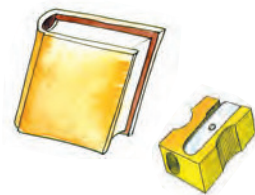
1 Σύγκρινε τις τάξεις

που βλέπεις στις φωτογραφίες,
με τη δική σου τάξη.

Ποιες αλλαγές παρατηρείς σε σχέση με:

- την αίθουσα διδασκαλίας;
- τα θρανία;
- τα βιβλία;
- τα αντικείμενα

που χρησιμοποιούν οι μαθητές;

Μάθε τις λέξεις

βιβλιοπωλείο

δημοτική βιβλιοθήκη

2 Γιατί πηγαίνω στο βιβλιοπωλείο;

Πηγαίνω στο.....

για να

.....

Γιατί πηγαίνω στη δημοτική βιβλιοθήκη;

Επισκέπτομαι τη

κάθε φορά που θέλω

να δανειστώ ένα

Αύριο Ανθολόγιο

Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας

Ένα σχολείο παρουσιάζεται στο διαδίκτυο.

Το σχολείο μας είναι σχετικά καινούριο.

Βρίσκεται στο κέντρο του χωριού,

απέναντι από τη μεγάλη πλατεία του

και μπροστά από το παλιό κτίριο

που έχει ιστορία σχεδόν ενός αιώνα.

Έχει χτιστεί πριν πολλά χρόνια

και αποτελείται από

- 6 αίθουσες διδασκαλίας,
- αίθουσα ολοήμερου σχολείου με τον απαραίτητο **εξοπλισμό**,
- κουζίνα,
- βοηθητικές αίθουσες προβολών,
- αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- αίθουσα φυσικών επιστημών,
- αίθουσα γυμναστηρίου

Τι σημαίνει η λέξη;

εξοπλισμό → πράγματα που χρειαζόμαστε για μια δουλειά

- και τα γραφεία του διευθυντή και των δασκάλων.

Στην τεράστια αυλή του

υπάρχουν γήπεδα για τις αθλητικές δραστηριότητες.

Στα διαλείμματα

οι μαθητές και οι μαθήτριες διασκεδάζουν

παίζοντας στις κούνιες,

την τσουλήθρα και τα μονόζυγα

που υπάρχουν μέσα σ' αυτή.

Ο χώρος του πράσινου

στην αυλή του σχολείου μας

είναι πολύ μεγάλος.

Πρόσφατα τα παιδιά του σχολείου

φύτευσαν δέντρα,

και σύντομα η αυλή θα ομορφύνει περισσότερο.

Κείμενο και εικόνα από την ηλεκτρονική σελίδα:

[http:// dim-trikal.ima.sch.gr](http://dim-trikal.ima.sch.gr)

Τι σημαίνει η λέξη;

πρόσφατα → πριν λίγες ημέρες

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Ποιους χώρους του σχολείου βλέπεις στη φωτογραφία;
- 2 Τι αίθουσες έχει το σχολείο;
- 3 Τι παίζουν τα παιδιά στα διαλείμματα;

Πώς ξεχωρίζει η παράγραφος στο κείμενο;

Αφήνουμε μικρό κενό

στην αρχή της παραγράφου.

- 4 Το κείμενο έχει 2 παραγράφους.

Ποιο μέρος του σχολείου

περιγράφει κάθε παράγραφος;

Συζήτησε και σημείωσε

5 Συζητάμε για το σχολείο μας
και κρατάμε σημειώσεις.

Τι υπάρχει;

Οι χώροι του σχολείου μου

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες που κάνω

στο σχολείο μου

.....

.....

.....

Τι άλλο θα ήθελες;

Οι χώροι που θα ήθελα

να έχει το σχολείο μου

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες που θα ήθελα

να κάνω στο σχολείο μου

.....

.....

.....

.....

Παίξε με τις λέξεις

6 Στο παρακάτω κρυπτόλεξο

υπάρχουν 7 είδη αιθουσών.

Μπορείς να τις βρεις;

Δ	Ι	Φ	Λ	Χ	Ο	Ρ	Ο	Υ	Π	Υ
Ι	Α	Ο	Θ	Ο	Υ	Ι	Α	Σ	Ι	Π
Δ	Υ	Λ	Χ	Κ	Ε	Τ	Ν	Η	Μ	Ο
Α	Ν	Α	Μ	Ο	Ν	Η	Σ	Τ	Α	Λ
Σ	Κ	Ο	Π	Ι	Σ	Ξ	Ε	Ν	Ι	Ο
Κ	Α	Π	Ρ	Ο	Β	Ο	Λ	Ω	Ν	Γ
Α	Λ	Ο	Γ	Ο	Υ	Ν	Υ	Τ	Ε	Ι
Λ	Η	Θ	Ο	Λ	Η	Ρ	Ο	Κ	Ξ	Σ
Ι	Σ	Φ	Υ	Σ	Ι	Κ	Η	Σ	Θ	Τ
Λ	Τ	Ο	Π	Ο	Π	Σ	Α	Τ	Ι	Ω
Σ	Ε	Κ	Δ	Η	Λ	Ω	Σ	Ε	Ω	Ν

Γράψε σωστά

7 Συμπλήρωσε σωστά τα γράμματα που λείπουν.

Δ___μοτικό Σχολ___ο

___θουσες δ___δασκαλίας

βο___θητικές ___θουσες

γραφ___α του διευθ___ντή και τ___ν δασκάλ___ν

..... Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!

Οι αδερφοί Φουσκάλες είναι δίδυμοι.

Δεν μπορείς να τους ξεχωρίσεις,

μοιάζουν σαν δύο σταγόνες νερό.

Στο σχολείο πηγαίνουν σε διαφορετικά τμήματα.

Οι δίδυμοι Φουσκάλες βοηθούν θαυμάσια

ο ένας τον άλλο.

Ο Ντε λατρεύει

τη Γυμναστική και τα Μαθηματικά.

Ο Μπε προτιμάει

τα Γαλλικά και τη Γεωγραφία.

Όταν έρχεται η ώρα

για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής ή των Μαθηματικών

για τον Μπε

και η ώρα των Γαλλικών ή της Γεωγραφίας

για τον Ντε,

οι δίδυμοι απλώς αλλάζουν τμήμα.

Είναι τόσο απλό!

Μόλις το κουδούνι χτυπήσει για το διάλειμμα,

ο Μπε και ο Ντε τρέχουν στις τουαλέτες.

Γρήγορα γρήγορα γδύνονται

και ο ένας φοράει τα ρούχα του άλλου.

Με αυτό τον τρόπο τα καταφέρνουν.

Σε 2 λεπτά και με 3 κινήσεις

ο Μπε γίνεται Ντε.

Και ο Ντε είναι τώρα Μπε.

Στο τέλος του διαλείμματος [...]

ο ένας μπαίνει στην τάξη του άλλου.

Έτσι, οι μεγάλοι βλέπουν τους διδύμους

να ενδιαφέρονται

και να ασχολούνται με επιτυχία

με τον αθλητισμό

και να έχουν **εξαιρετικές επιδόσεις** στα μαθήματα.

Τι σημαίνει η λέξη;

εξαιρετικές επιδόσεις → είναι πάρα πολύ καλοί

σε ένα άθλημα, σε ένα μάθημα κ.ά.

Και οι δυο τους.

Κολυμπάνε όπως τα ψάρια,

τρέχουν όπως οι **γαζέλες**

και κάνουν πατινάζ

σαν πραγματικοί επαγγελματίες.

Και οι δυο τους.

Πολύ σπάνια κάνουν ορθογραφικά λάθη

και ξέρουν μάλιστα

να γράφουν ολόσωστα την πιο μεγάλη λέξη

που υπάρχει μέσα σ' αυτό το βιβλίο.

Τι σημαίνει η λέξη;

γαζέλες → είναι ζώα

που μοιάζουν με τα ελάφια

και τρέχουν πάρα πολύ γρήγορα

Και οι δυο τους...

Υποδειγματικοί μαθητές!

Και πολύ **προικισμένοι**.

Κάνουν τους γονείς τους περήφανους.

Οι δίδυμοι βέβαια ξέρουν

γιατί έχουν πάντα επιτυχίες

σε όλα τα μαθήματα.

Δεν έχουν σκοπό όμως [...]

να το **διαλαλήσουν** σε όλο τον κόσμο.

Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!

Μπερτράν Γκοτιέ, Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!,

μτφρ. Ξένη Τσομπανάκη, εκδ. Καστανιώτη

Τι σημαίνει η λέξη;

υποδειγματικοί → άνθρωποι που είναι καλό παράδειγμα

για τους άλλους ανθρώπους

προικισμένοι → άνθρωποι με ταλέντα

να διαλαλήσουν → να το πουν σε όλους τους ανθρώπους

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Σε ποια μαθήματα τα πήγαινε καλύτερα ο Μπε;

2 Σε ποια μαθήματα τα πήγαινε καλύτερα ο Ντε;

3 Πώς τα κατάφερναν

και είχαν πάντα επιτυχίες

σε όλα τα μαθήματα;

4 Γιατί λέει στο κείμενο ότι

δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι;

Παίξε με το κείμενο

5 Κύκλωσε τις προτάσεις που δείχνουν

πως τα καταφέρνουν οι δίδυμοι.

Οι δίδυμοι δε βοηθούν ο ένας τον άλλο.

Φοράνε ο ένας τα ρούχα του άλλου.

Μπαίνει ο ένας στην τάξη του άλλου.

Είναι στην ίδια τάξη.

Μάθε τι σημαίνουν οι λέξεις.

• «τους χρειάζεται ένα καλό μάθημα»

Πρέπει να τιμωρηθούν

για κάτι που έκαναν,

ώστε να μην το ξανακάνουν.

• «το πάθημα θα τους γίνει μάθημα»

Από αυτό που παθαίνει κάποιος,

μαθαίνει

και δεν το παθαίνει πάλι.

6 Γράψε δύο προτάσεις

οι οποίες να περιέχουν

τις παρακάτω λέξεις:

μαθαίνω, μάθημα, μαθητής

.....

.....

Μαθαίνω αυτές τις λέξεις

μαθαίνω,

μάθημα,

μαθητής

Παρατήρησε και γράψε

7 Αντίγραψε σωστά τις λέξεις

που λείπουν.

Οι **δίδυμοι** Φουσκάλες συμπληρώνουν θαυμάσια

ο ένας τον **άλλο**.

Στο τέλος του **διαλείμματος**

ο ένας μπαίνει στην τάξη του **άλλου**.

Οι Φουσκάλες συμπληρώνουν θαυμάσια

ο ένας τον

Στο τέλος του

μπαίνει ο ένας στην τάξη του

Ένα αστείο περιστατικό

1 Ζωγράφισε το ευχάριστο τέλος της ιστορίας στο άδειο κουτάκι.

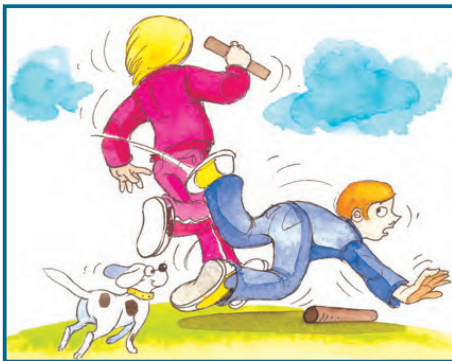
2 Δώσε έναν τίτλο σε κάθε σκίτσο.

3 Διηγήσου στην ομάδα σου προφορικά το αστείο περιστατικό.

4 Γράψε στο τετράδιό σου την ιστορία που διηγήθηκες στην ομάδα σου.

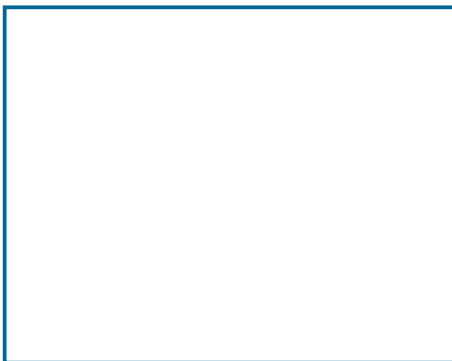
.....
.....
.....
Τίτλος.....

.....
.....
.....
Τίτλος.....

.....
.....
.....
Τίτλος.....

.....
.....
.....
Τίτλος.....

Τι έχει μέσα

μια σχολική τσάντα;

Αντίγραψε τις λέξεις.

Λεξιλόγιο

κασετίνα

.....

κόλλα

.....

λεξικό

.....

μολύβι

.....

ξυλομπογιά

.....

ξύστρα

.....

τετράδιο

.....

ψαλίδι

.....

Στο σπίτι και στη γειτονιά

- 1 Αγαπητό μου ημερολόγιο
- 2 Η φίλη μας η Αργυρώ
- 3 Τα παιδικά μου παιχνίδια
- 4 Στη νέα μας γειτονιά

Πώς είναι οι σχέσεις μας

με τους άλλους;

Τι μας αρέσει να παίζουμε;

Από το σπίτι και τη γειτονιά

μέχρι το σχολείο

η ζωή έχει μεγάλο ενδιαφέρον!

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Από το ημερολόγιο του Αριστείδη

Κυριακή, 24 Οκτωβρίου

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα βρέχει

και δεν μπορώ να παίξω έξω

με τους φίλους μου.

Όταν είμαι στο σπίτι

παίζω συνήθως με την αδελφή μου,

αλλά δεν είναι το ίδιο.

Οι καλύτεροί μου φίλοι είναι

ο Σάκης και ο Θανάσης.

Μ' αρέσει πολύ να παίζω

στον δρόμο μαζί τους,

αλλά με το σχολείο και την τηλεόραση

δε μου μένει ελεύθερος χρόνος.

Κοίτα.

Ο Σάκης βλέπει την Τρίτη
τα «Παπουτσάκια»
κι ο Θανάσης βλέπει την Τετάρτη
τον «Άνθρωπο Κατσαρίδα».
Αυτό το βλέπω κι εγώ.
Τη Δευτέρα και την Παρασκευή
έχω Αγγλικά.
Την Πέμπτη και το Σάββατο
έχω πιάνο.
Μόνο η Κυριακή μένει
για να παίξουμε.
Αλλά πολλές φορές
την Κυριακή
ο Σάκης έχει προπόνηση στο μπάσκετ.
Και άλλες φορές
ο Θανάσης πηγαίνει με τους γονείς του
επίσκεψη στη γιαγιά του.

Στις διακοπές, όμως,

βγαίνω έξω κάθε μέρα.

Γνωρίζω καινούριους φίλους

και όλοι μαζί είμαστε μια αγαπημένη παρέα.

Αλλά οι διακοπές είναι τόσο λίγες!

Ξέρεις, αγαπητό μου ημερολόγιο,

ότι έχουμε σχολείο

διακόσιες είκοσι μία ημέρες τον χρόνο;

Πες μου, αγαπητό μου ημερολόγιο,

εσύ θα άντεχες;

Διασκευασμένο απόσπασμα

από το βιβλίο της Ίλιας Χατζηπαναγιώτη

Αγαπητό μου ημερολόγιο Τάκη, εκδ. Δελφίνι

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Ποιες λέξεις και φράσεις δείχνουν ότι ο μαθητής γράφει στο ημερολόγιό του;

- 2 Ποιο είναι το πρόβλημα του Αριστείδη; Οι σημειώσεις θα σε βοηθήσουν να το βρεις.

Τι να φταίει άραγε;

Ποιο είναι το πρόβλημα;

.....

.....

Γιατί υπάρχει αυτό το πρόβλημα σύμφωνα με τον Αριστείδη;

.....

.....

Τι θα πρότεινες στον Αριστείδη

για να λύσει το πρόβλημα του;

.....

.....

Παρατήρησε και μάθε

Τα ονόματά μας,
οι μέρες της εβδομάδας,
οι μήνες,
τα ονόματα των γιορτών,
των δρόμων, των πόλεων,
των χωρών, των νησιών,
των ποταμών και των λιμνών
είναι **κύρια ονόματα**.

Στα κύρια ονόματα
γράφουμε το πρώτο γράμμα τους
πάντα με **κεφαλαίο**.

παραδείγματα

Αθήνα Σάκης Νέστος Κρήτη

3 Μπορείς να βρεις

τα κύρια ονόματα

στο ημερολόγιο του Αριστείδη;

Πρόσεξε τα ρήματα.

βλέπω

βλέπουμε

έχει

Τα ρήματα κλίνονται.

Τα κόκκινα γράμματα

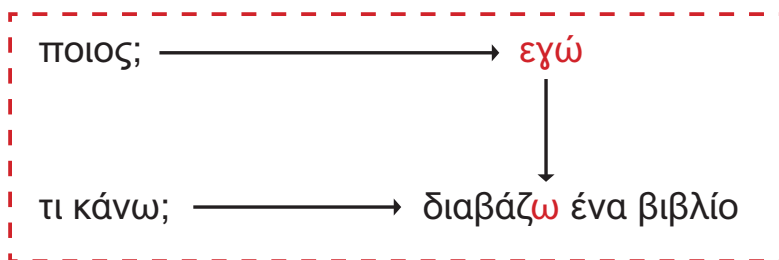
είναι οι καταλήξεις των ρημάτων.

Οι καταλήξεις μας βοηθούν

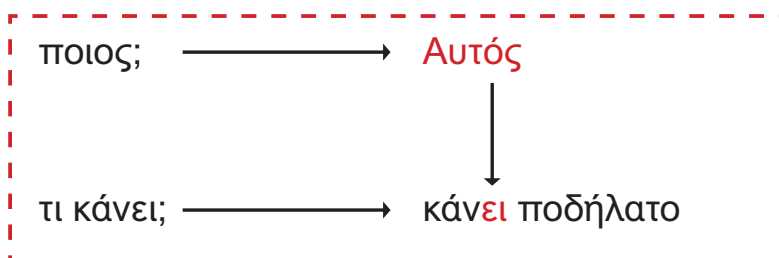
να καταλάβουμε

ποιος κάνει κάτι.

Εγώ διαβάζω ένα βιβλίο.

Αυτός κάνει ποδήλατο.

4 Γράψε σωστά τα ρήματα

που λείπουν.

Ο Σάκης _____ την Τρίτη

τα «Παπουτσάκια».

Αυτό το _____ κι εγώ.

Τη Δευτέρα _____ Αγγλικά.

Ξέρεις, αγαπητό μου ημερολόγιο,

ότι _____ σχολείο 221 ημέρες τον χρόνο;

Όταν _____ στο σπίτι παίζω

συνήθως με την αδερφή μου.

Ο Θανάσης και ο Σάκης

_____ οι καλύτεροι μου φίλοι.

Όλοι μαζί _____ μια αγαπημένη παρέα.

Μάθε να κλίνεις ένα ρήμα
στον Ενεστώτα.

παράδειγμα

Εγώ δένω

Εσύ δένεις

Αυτός δένει

Εμείς δένουμε

Εσείς δένετε

Αυτοί δένουν

Παίξε με τις λέξεις

6 Διάβασε τις προτάσεις

και σκέψου

αν η σημασία κάθε πρότασης είναι

σωστή (Σ) ή λάθος (Λ).

Τι λέω;	Τι σημαίνει;	Σ / Λ
Δε μου βγαίνει από το μυαλό.	Ξεχνάω συνεχώς.	
Βγαίνω να παίξω	Πηγαίνω έξω, να παίξω	
Δε βγαίνουν τα γράμματα	Δεν μπορώ να σβήσω τα γράμματα.	
Βγαίνω από τα ρούχα μου.	Είμαι πολύ θυμωμένος, αγανακτώ.	

Γράψε σωστά

7 Στο ημερολόγιο του Αριστείδη

υπογράμμισε τις ημέρες της εβδομάδας.

Μετά να τις γράψεις με τη σειρά.

Κυριακή

Δ _ _ _ _ _

Τ _ _ _ _ _

Τ _ _ _ _ _

Π _ _ _ _ _

Π _ _ _ _ _

Σ _ _ _ _ _

Η φίλη μας η Αργυρώ

Η Αργυρώ γελάει,

η Αργυρώ τραγουδάει.

Η Αργυρώ πετάει στα χέρια του μπαμπά,

η Αργυρώ κάνει κούνια

και χαμογελάει.

Η Αργυρώ είναι καλή,

η Αργυρώ είναι πονηρή,

η Αργυρώ είναι χαρούμενη,

η Αργυρώ είναι λυπημένη.

Η Αργυρώ χορεύει,

η Αργυρώ ιππεύει.

Η Αργυρώ στη θάλασσα κολυμπάει,

η Αργυρώ στα βράχια κρύβεται

και μας γελάει.

Η Αργυρώ κρύβεται,

η πονηρή!

Η Αργυρώ φανερώνεται με δυνατή φωνή.
Η Αργυρώ είναι άγρια και θυμωμένη,
η Αργυρώ είναι περήφανη κι ευχαριστημένη.
Η Αργυρώ **τσαλαβουτάει**,
η Αργυρώ στριφογυρνάει.
Η Αργυρώ από το αυτοκίνητο μας χαιρετάει.
Η Αργυρώ πάει βόλτα μες στο μουσείο.
Η Αργυρώ λύνει σωστά την άσκηση,
η Αργυρώ τη λύνει λάθος.
Η Αργυρώ νιώθει αδύναμη
και κλαίει,
η Αργυρώ νιώθει δυνατή
και τίποτα δε λέει. [...]

Τι σημαίνει η λέξη;

τσαλαβουτάει → κολυμπάει στα ρηχά νερά της θάλασσας

Η Αργυρώ με πινέλα χαίρεται
να ζωγραφίζει
κι ύστερα τις ζωγραφιές πετά
ή τις χαρίζει.

Η Αργυρώ νιώθει το σκοτάδι γύρω της
και το φοβάται,
αγκαλιές θέλει για να ζεσταθεί
και παραμύθια
για να κοιμηθεί.

Αυτή είναι η Αργυρώ:
ένα παιδάκι σαν εμένα,
ένα παιδάκι σαν κι εσένα.

Τζιν Γουίλλις, Η Αργυρώ γελάει,
απόδοση Φίλιππος Μανδηλαράς, εκδ. Πατάκη

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Διάβασε την τελευταία πρόταση του κειμένου.

Ποιος μιλάει για την Αργυρώ;

2 Διάλεξε ένα χρώμα μαρκadόρου ή ξυλομπογιάς.

Κύκλωσε τις λέξεις

που δείχνουν πως αισθάνεται η Αργυρώ.

3 Μοιάζεις σε κάτι με την Αργυρώ;

4 Διαφέρεις σε κάτι με την Αργυρώ;

Παρατήρησε και μάθε

Ενεστώτας είναι ο χρόνος
που μας δείχνει
τι κάνει συνήθως ένας άνθρωπος ή ένα ζώο.

Η Αργυρώ γελάει,
η Αργυρώ τραγουδάει.
Η Αργυρώ χορεύει,
η Αργυρώ ιππεύει.
Η Αργυρώ κρύβεται,
η πονηρή!
Η Αργυρώ φανερώνεται
με δυνατή φωνή.

5 Γεια σας!

Είμαι η Αργυρώ
και θέλω να μάθετε τι κάνω.

Εγώ γελάω,

τρ_____ ,

χ_____ ,

κρύβομαι,

φ_____ .

Τα ρήματα χωρίζονται σε αυτά
που τελειώνουν σε **-ω** (γελάω)
και σε αυτά που τελειώνουν σε **-μαι** (κρύβομαι).

6 Γράψε τα ρήματα στη σωστή στήλη.

τραγουδώ πλένομαι ζωγραφίζω τραυματίζομαι πλένω

-ω	-μαι

Παίξε με τις λέξεις

7 Βρες τις αντίθετες λέξεις.

π.χ. μέσα έξω

χαρούμενη _____

αδύναμη _____

γελάω _____

κρύβομαι _____

8 Ένωσε τις λέξεις

και φτιάξε σύνθετες λέξεις.

χάσκω + γελώ = _____

περί + γελώ = _____

κρυφά + γελώ = _____

Γράψε τα γράμματα που λείπουν

9 Η Αργυρώ στη θάλασσα

κοίτα πώς κολυμπάει,
η Αργυρώ στα βράχια κρύβεται
και μας γελάει.

Η Αργυρώ στη θάλα __ __ α
κ __ __ τα
πώς κολυμπά __ __,
η Αργυρώ στα βράχια κρύβετ __ __
και μας γελά __ __.

Μάθε τις λέξεις

γελάω - γελώ
τραγουδάω - τραγουδώ
κρύβω - κρύβομαι
φοβάμαι
πονηρός - ή - ό
αδύναμο ς - η - ο

Τα παιδικά μου παιχνίδια

Κάποιο απόγευμα,
καθώς παίζαμε στην πλατεία του Μέτελα, [...]
μια κυρία μάς φώναξε
απ' το παράθυρο του σπιτιού της
και μας κάλεσε ν' ανεβούμε
να μας κεράσει τσάι με βουτήματα.
Όλη η παρέα [...] ανέβηκε γρήγορα τις σκάλες
που οδηγούσαν
στο διαμέρισμα της μυστηριώδους κυρίας. [...]
Τα άσπρα της μαλλιά ήταν χτενισμένα
προς τα πίσω σε κότσο,
με **πρόσχαρο**, ευγενικό πρόσωπο.

Τι σημαίνει η λέξη;

πρόσχαρο → γελαστό

Εκείνο που με εντυπωσίασε
ήταν το επίσημο φόρεμά της
και οι ευγενικοί της τρόποι.
Μας έβαλε
να καθίσουμε γύρω γύρω
από ένα μεγάλο καρυδένιο τραπέζι
και σε λίγο έφτασε
με τα σερβίτσια,
το τσάι,
τα βούτυρα,
τις μαρμελάδες
και τα βουτήματα.

Τι σημαίνει η λέξη;

επίσημο φόρεμα → το φόρεμα

που οι γυναίκες είχαν για τις γιορτές.

Όλα, φυσικά,
ήταν από το εξωτερικό,
μιας και ήταν
γυναίκα και μάνα καπετάνιου,
όπως οι περισσότερες από το Αργοστόλι.

Μας περιποιόταν με μεγάλη στοργή [...] και χαιρόταν με τα χαρούμενα πρόσωπά μας...

Όταν τελειώσαμε
και ετοιμαζόμασταν να φύγουμε,
τότε, [...] έβγαλε απ' το κομοδίνο
ένα μεγάλο ξύλινο κουτί ζωγραφιστό,
το τοποθέτησε στο τραπέζι
και το άνοιξε.

Δεκάδες πολύχρωμα γραμματόσημα
μαγέψανε τα μάτια μας.

«Κάθε φορά που θα έρχεστε,
θα κάνω δώρο
10 γραμματόσημα στον καθένα».
Αμέσως μετά,
εγώ αγόρασα ένα χοντρό τετράδιο
και άρχισα
να βάζω τα γραμματόσημά μου
σύμφωνα με τη χώρα
και με σειρά.
Έμαθα τα μυστικά του συλλέκτη
και θυμάμαι ότι κάθε μέρα
μετά το σχολείο
και πριν βγω στη γειτονιά
για να παίξω
ήμουν καθισμένος
μπροστά στην αγαπημένη μου συλλογή
τουλάχιστον για μία ώρα.

Διατήρησα αυτήν τη μανία
μέχρι που τελείωσα το Γυμνάσιο.
Σήμερα το τετράδιο αυτό
-δώρο στα εγγόνια μου-
βρίσκεται φυλαγμένο
στο σπίτι της κόρης μου της Μαργαρίτας.

Μίκης Θεοδωράκης, «Τα παιδικά μου παιχνίδια»,
από το βιβλίο Χάριν παιδιάς,
σε επιμέλεια Ιουλίας Ηλιοπούλου, εκδ. Ίκαρος

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Γράψε τις απαντήσεις.

Τι δείχνει η κυρία στα παιδιά;

Δείχνει στα παιδιά _____

Τι κάνει η κυρία κάθε φορά

που τα παιδιά την επισκέπτονται;

Τι έκανε ο Μίκης με τα γραμματόσημα

όταν ήταν παιδί;

Τι κάνει ο Μίκης με τα γραμματόσημα

τώρα που είναι μεγάλος;

2 Γιατί η κυρία

ήθελε να μείνουν τα παιδιά

περισσότερη ώρα στο σπίτι της;

3 Πώς νιώθουν τα παιδιά με την κυρία;

Παρατήρησε και μάθε

Τα **επίθετα** περιγράφουν τα ουσιαστικά και μας δίνουν πληροφορίες για αυτά. Μας πληροφορούν για την εμφάνιση, τη συμπεριφορά, το μέγεθος και το υλικό.

Συμπλήρωσε τα κενά

4 Οι λέξεις θα σε βοηθήσουν.

(μεγάλη, ξύλινο, ευγενικοί, επίσημο, ευγενικό, μεγάλο, ζωγραφιστό)

Πώς είναι η **εμφάνιση** της κυρίας;

-Τα μαλλιά της είναι **άσπρα**.

-Το πρόσωπό της είναι _____.

-Το φόρεμά της είναι _____.

Πώς είναι η συμπεριφορά της κυρίας;

- Οι τρόποι της είναι _____.

- Η στοργή

με την οποία περιποιόταν τα παιδιά

είναι _____.

Πώς είναι το κουτί της κυρίας;

- Το κουτί είναι

_____ (μέγεθος),

_____ (υλικό)

και _____. (εμφάνιση)

Παίξε με τις λέξεις

5 Συλλάβισε τις λέξεις.

γράμματα γράμ - μα - τα

συλλογή _____

γραμματόσημο _____

μαλλιά _____

κόκκινος _____

άλλος _____

Τα όμοια

γράμ-μα-τα

χωρίζονται.

Γράψε σωστά

6 Αντίγραψε και μάθε.

Θυμάμαι την ευγενική κυρία
με τα άσπρα μαλλιά,
το πρόσχαρο πρόσωπο,
το επίσημο φόρεμα
και τους μυστηριώδεις τρόπους.

Μάθε τις λέξεις του κειμένου

7 παίζω

το παιχνίδι,

τα εγγόνια,

το διαμέρισμα,

τα μαλλιά,

η συλλογή,

το πρόσωπο,

ευγενικός –ή –ό

Στη νέα μας γειτονιά

Η Ελένη με την οικογένειά της μόλις μετακόμισε.

Ας γνωρίσουμε τη νέα της γειτονιά.

Το σπίτι στον Άγιο Δημήτρη
ήταν μικρό
για την **εξαμελή** μας οικογένεια. [...]

Το καινούριο μας σπίτι ήταν
κι αυτό μέσα σε κτήμα,
μαζί μ' άλλα δυο σπίτια,
χτισμένα μακριά το ένα από το άλλο.

Είχε λίγα **οπωροφόρα**,
αρκετά κυπαρίσσια και πευκάκια.

Τι σημαίνει η λέξη;

εξαμελή → η οικογένεια που έχει 6 άτομα

οπωροφόρα → τα δέντρα που μας δίνουν φρούτα

Στη μέση του ξεχωρίζει
με τη θεόρατη κορμοστασιά του
το μεγαλύτερο πεύκο που έχετε δει.
Ήταν πολύ ψηλότερο από τη στέγη του σπιτιού
κα είχε απλωμένα τα χοντρά κλαδιά του
σαν ομπρέλα.
Όλοι το θαύμαζαν στη γειτονιά.
Αμέσως, στο μεγάλο πρώτο κλαδί του,
ο πατέρας μου κρέμασε την κούνια
με γερές αλυσίδες.
Στο μεγαλύτερο από τα τρία σπίτια
έμεναν οι **ιδιοκτήτες**.

Τι σημαίνει η λέξη;

ιδιοκτήτες → αυτοί που έχουν ένα σπίτι,

ένα αυτοκίνητο κ.ά.

Ο κύριος Σταμάτης
με τη γυναίκα του, την κυρία Ειρήνη,
και τον γιο τους, τον Παρασκευά.
Ήταν συνομήλικός μου,
κι απ' την πρώτη στιγμή γίναμε φίλοι
και μέχρι σήμερα,
με τις οικογένειές μας,
είμαστε το ίδιο δεμένοι.
Στο τρίτο, το μικρότερο σπίτι,
έμενε ο κυρ Φάνης, ο κουρέας,
με τη γυναίκα του, την κυρία Οδύσσεια.
Όλοι εξαιρετικοί άνθρωποι,
ιδιαίτερα ο κυρ Σταμάτης.

Σοβαρός,

καλόψυχος

κι υπομονετικός.

Ποτέ δε μας μάλωσε.

Πάντα μας συμβούλευε.

Ήταν [...] ο σοφός της γειτονιάς μας.

Η καινούρια παιδική μας ομάδα

σε λίγες μέρες ήταν έτοιμη.

Σχεδόν όλα τα παιδιά ήμασταν **συνομήλικα**. [...]

Τι σημαίνει η λέξη;

συνομήλικα → παιδιά που έχουν την ίδια ηλικία

Η Βαρβάρα,
η Αργυρώ,
ο Αντώνης,
ο Αλέκος,
ο Στέλιος,
ο Παρασκευάς κι εγώ
γίναμε 7.

Πότε πότε έμπαινε στην παρέα μας
κι ο Βασιλάκης -ο αδερφός μου-
και ο Γιάγκος -ο αδερφός του Στέλιου-
που ήτανε λίγο μικρότεροι.

Λέλα Πεταλά-Παπαδοπούλου,
Αξέχαστα χρόνια, εκδ. Πατάκη

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Γιατί μετακόμισε η οικογένεια της Ελένης σε καινούριο σπίτι;
- 2 Πώς ήταν η νέα γειτονιά;
Ποιοι έμεναν εκεί;
- 3 Παρατήρησε την εικόνα του κειμένου.
Ποια οικογένεια μένει σε κάθε σπίτι;

Γράψε σωστά

4 Συμπλήρωσε τον πίνακα

με λέξεις και φράσεις του κειμένου
που μας δίνουν πληροφορίες για
τους ανθρώπους,
τη φύση
και τα σπίτια.

Οι άνθρωποι	Η φύση	Τα σπίτια

5 Συμπλήρωσε τα κενά.

Τι υπάρχει
στο κτήμα;

Δέντρα

οπωροφόρα

κυπαρίσσια

.....

Σπίτια

Το σπίτι της Ελένης και της οικογένειάς της

.....

.....

Παίξε με τις λέξεις

- 6** Συμπλήρωσε τα κενά με τις λέξεις που δίνονται στη σωστή πτώση.

Χτες όλα τα _____ μαζευτήκαμε
για να παίξουμε ποδόσφαιρο
σε ένα οικόπεδο της _____,
όπου οι _____ βγάζουν βόλτα τα κατοικίδια τους.
Ύστερα από μια δυνατή κλοτσιά
η μπάλα προσγειώθηκε στο τζάμι του μοναδικού σπιτιού,
που _____ με το οικόπεδο.
Μια κυρία βγήκε από το _____ σπίτι
και άρχισε να μας κυνηγά με ένα σκουπόξυλο.
Πολύ γρήγορα όλοι είχαμε σκορπίσει.

Γράψε σωστά

7 Αντίγραψε και μάθε.

Το καινούριο μας σπίτι
ήταν κι αυτό
μέσα σε κτήμα,
μαζί με άλλα δύο σπίτια,
χτισμένα μακριά το ένα από το άλλο.

Μάθε τις λέξεις του κειμένου

8 η γειτονιά,

ο γείτονας,

η οικογένεια

μετακομίζω

μένω

Λεξιλόγιο

Γράψε τις λέξεις στη σωστή στήλη.

φοβάμαι οικογένεια πονηρός-ή-ό

διαμέρισμα ευγενικός-ή-ό γελάω

ουσιαστικά	ρήματα	επίθετα

Στη γη και στη θάλασσα

- 1 Σπίτι με κήπον
- 2 Γάτος από σπίτι ζητά νέα οικογένεια
- 3 Οι ακροβάτες της θάλασσας
- 4 Γη και θάλασσα
- 5 Οι μικροί ταξιδιώτες
ανεβαίνουν στο βουνό

Ταξιδεύουμε στη μαγευτική φύση,
στο βουνό και στη θάλασσα.

Κάνουμε βόλτες σε κήπους
σπιτιών στην εξοχή.

Γινόμαστε φίλοι με τα ζώα.

Σπίτι με κήπον

Ήθελα να 'χω ένα σπίτι εξοχικό
μ' έναν πολύ μεγάλο κήπο - όχι τόσο
για τα λουλούδια, για τα δέντρα, και τις πρασινάδες
(βέβαια να βρίσκονται κι αυτά· είν' **ευμορφότατα**)
αλλά για να 'χω ζώα.

Α να 'χω ζώα!

Τουλάχιστον επτά γάτες - οι δυο κατάμαυρες,
και δυο σαν χιόνι κάτασπρες, για την αντίθεση.

Έναν σπουδαίο παπαγάλο, να τον **αγροικώ**
να λέγει πράγματα **μ' έμφαση και πεποίθηση**.

Από σκυλιά, πιστεύω τρία θα μ' έφθαναν.

Θα 'θελα και δυο άλογα (καλά είναι τ' αλογάκια).

Τι σημαίνει η λέξη;

ευμορφότατα → πάρα πολύ όμορφα

αγροικώ → ακούω

μ' έμφαση και πεποίθηση → έντονα και με σιγουριά

Κι **εξάπαντος** τρία, τέσσερα απ' τ' αξιόλογα
τα συμπαθητικά εκείνα ζώα, τα γαϊδούρια,
να κάθονται **οκνά**, να χαίροντ' οι κεφάλες των.

Κωνσταντίνος Καβάφης,

Άπαντα Ποιητικά, εκδ. Ύψιλον

Τι σημαίνει η λέξη;

εξάπαντος → οπωσδήποτε

οκνά → τεμπέλικα

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Γιατί ο κήπος πρέπει να είναι μεγάλος και το σπίτι να βρίσκεται στην εξοχή;
- 2 Γράψε τα χαρακτηριστικά των ζώων του κήπου.

- 3 Βρες πόσοι στίχοι αναφέρονται σε κάθε ζώο στο ποίημα που διάβασες.

Ζώα	Χαρακτηριστικά
γάτες	2 στίχοι
παπαγάλος
σκυλιά
άλογα
γαϊδούρια

- 4 Σε ποιο ζώο αφιερώνονται οι περισσότεροι στίχοι και γιατί;

.....

.....

Σχεδιάσε και συζήτησε

5 Σχεδιάσε σε λευκό χαρτί

το σπίτι του ποιήματος με τον κήπο του.

6 Ποιο από τα ζώα

που αναφέρονται στο ποίημα
συμπαθείς περισσότερο;

Γιατί;

Παρατήρησε και μάθε

Πρόσεξε ότι κάποιες λέξεις του ποιήματος

έχουν χάσει κάποιο γράμμα

και στη θέση του υπάρχει το σημαδάκι ' ;

Το σημαδάκι ' λέγεται **απόστροφος**

και μπαίνει όταν

χάνεται το πρώτο ή το τελευταίο γράμμα μιας λέξης.

Έτσι, ακούγονται καλύτερα οι λέξεις.

παράδειγμα

Ήθελα να 'χω ένα σπίτι εξοχικό

μ' έναν πολύ μεγάλο κήπο.

7 Κύκλωσε όλες τις λέξεις του κειμένου

που έχουν απόστροφο.

Παίξε με τις λέξεις

8 Παρατήρησε τις παρακάτω αγγελίες και διαφημίσεις

και γράψε τις λέξεις

που έχουν την ίδια σημασία

με τη λέξη «σπίτι».

Μην ξεχάσεις να γράψεις τις λέξεις αυτές

μαζί με το άρθρο.

Κύθνος.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πέτρινη,

παραδοσιακή κατοικία,

δίπλα στη θάλασσα.

Τηλέφωνο για πληροφορίες...

Καλαμπάκα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

οικία επιπλωμένη, σε καλή κατάσταση,

με θέα τους βράχους των Μετεώρων.

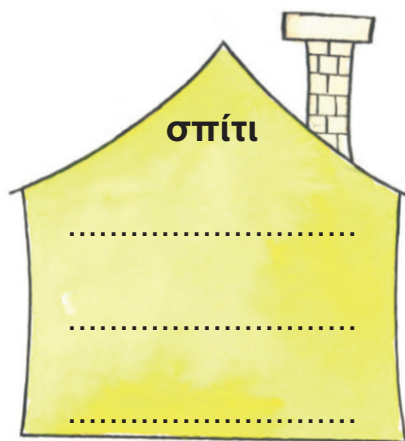
Αποκτήστε κι εσείς

το δικό σας σπιτικό!

Στην Τράπεζά μας

θα βρείτε το χαμηλότερο επιτόκιο

για δάνειο πρώτης κατοικίας.

Οι λέξεις που έχουν παρόμοια
σημασία λέγονται **συνώνυμες**.

Γράψε συνώνυμες λέξεις

9 καράβι _____

συζήτηση _____

όμορφος _____

λερωμένα _____

Γράψε σωστά

10 Γράψε τις λέξεις του ποιήματος που λείπουν.

Οι εικόνες θα σε βοηθήσουν.

Ήθελα να 'χω τουλάχιστον

επτά,

έναν σπουδαίο

.....,

τρία,

δύο

και τρία τέσσερα

Θυμήσου τις λέξεις του ποιήματος

- 11 το σπίτι,
ο κήπος,
τα ζώα,
ο σκύλος,
το γαϊδούρι,
συμπαθητικός -ή -ό

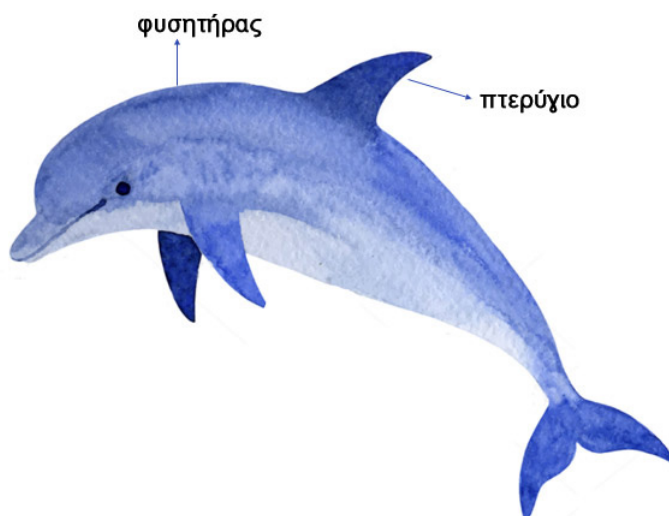

Οι ακροβάτες της θάλασσας

Όταν ταξιδεύετε στις ελληνικές θάλασσες,
ίσως έχετε δει δελφίνια
να συνοδεύουν το καράβι
παίζοντας με τα κύματα.
Υπάρχουν διάφορα είδη δελφινιών,
τα οποία ζουν σε όλες τις θάλασσες της γης.
Ξεχωρίζουν από το πτερύγιο της ράχης τους
που μοιάζει με μισοφέγγαρο
και από το σχήμα των σαγονιών τους
που δίνει την εντύπωση
πως χαμογελούν.

Το δυνατό τους σώμα
έχει μήκος δύο με τέσσερα μέτρα.
Το δέρμα τους είναι λείο
και έχει συνήθως χρώμα γκριζο.
Τα δελφίνια [...] είναι θηλαστικά
και ανεβαίνουν στην επιφάνεια του νερού
για να αναπνεύσουν.
Έχουν ένα ρουθούνι,
τον φουσητήρα
και βρίσκεται ψηλά στο κεφάλι τους.
Κολυμπούν με μεγάλη ταχύτητα
και κάνουν βουτιά σε μεγάλα βάθη.

Αγαπημένες τους λιχουδιές είναι
τα μικρά ψάρια,
τα καλαμάρια
και οι σουπιές.

Τα δελφίνια,
οι ακροβάτες της θάλασσας,
χαίρονται να βουτούν,
να πηδούν ψηλά
και να παραβγαίνουν στο κολύμπι
ακόμα και με μεγάλα πλοία.

Μερικές φορές τα δελφίνια
έρχονται κοντά στους ανθρώπους
για συντροφιά.

Πολλές ιστορίες λέγονται για δελφίνια
που έχουν σώσει ναυαγούς
ή έχουν οδηγήσει βάρκες
που είχαν χαθεί στην καταιγίδα.

Τα δελφίνια ζουν σε ομάδες
και γεννούν ένα μωρό
κάθε ένα με δύο χρόνια.
Ζουν 20 ως 40 χρόνια
και έχουν ελάχιστους φυσικούς εχθρούς.
Ο αριθμός τους όμως
έχει μειωθεί σημαντικά
στη Μεσόγειο θάλασσα.
Κύριες αιτίες:
η θαλάσσια ρύπανση
και τα δίκτυα των ψαράδων
που τα παγιδεύουν κάτω από το νερό.

Συγγραφική ομάδα

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Γιατί τα δελφίνια ονομάζονται ακροβάτες της θάλασσας;
- 2 Διάβασε τις παρακάτω ιστορίες και απάντησε στις ερωτήσεις.
 - Πώς συμπεριφέρονται τα δελφίνια στις δύο ιστορίες;
 - Ποια ιστορία είναι ένα σύγχρονο πραγματικό γεγονός;
 - Ποια ιστορία ανήκει στην αρχαία ελληνική μυθολογία;

Λέγεται

πως τα δελφίνια αγαπούν τη μουσική.

Όταν ο μεγάλος **κιθαρωδός** της αρχαιότητας Αρίωνας

επέστρεψε με πλοίο

από μουσικούς αγώνες στη Σικελία,

έπεσε θύμα ληστών.

Αφού τον λήστεψαν,

αυτοί ήθελαν να τον πετάξουν στη θάλασσα.

Ο Αρίωνας ζήτησε

να τραγουδήσει προηγουμένως με τη λύρα του.

Η μουσική του γοήτευσε τόσο τα δελφίνια,

ώστε ακολούθησαν το πλοίο.

Όταν οι ληστές έριξαν τον Αρίωνα στη θάλασσα,

ένα από τα δελφίνια

πήρε τον κιθαρωδό στην πλάτη του

και τον οδήγησε **σώο** στη στεριά.

Παιδική Εγκυκλοπαίδεια ΑΛΦΑ

Τι σημαίνει η λέξη;

κιθαδώρας → αυτός που παίζει κιθάρα και τραγουδάει

σώος → αυτός που δεν έχει πάθει κάποια ζημιά ή ατύχημα

Δελφίνι σώζει αγόρι από πνιγμό

Ένα δελφίνι έσωσε δεκατετράχρονο αγόρι
από πνιγμό στην Αδριατική θάλασσα,
φέροντας το προς στην επιφάνεια
και μεταφέροντάς το σε σκάφος
που έπλεε κοντά τους.

Το παιδί που δεν μπορούσε να κολυμπήσει
είπε ότι έπεσε από το σκάφος,
καθώς έκανε ιστιοπλοΐα
με τον πατέρα του.

Οι ντόπιοι έχουν ονομάσει το δελφίνι «Φίλιππο».

Ιταλία (Πρακτορείο Ειδήσεων Ρόιτερ)

Παρατήρησε και μάθε

Τα άρθρα **τις** και **της**

γράφονται διαφορετικά.

Όταν μιλάμε για πολλές,

γράφουμε το άρθρο **τις**.

Όταν μιλάμε για μία,

γράφουμε το άρθρο **της**.

παράδειγμα

Τα δελφίνια ζουν

σε όλες **τις** θάλασσες **της** γης.

3 Γράψε **της** ή **τις** στα κενά.

Τα πανιά _____ βάρκας είναι άσπρα.

Πάμε να δούμε _____ πάπιες στο πάρκο.

Τα νερά _____ θάλασσας είναι ήρεμα.

Φόρεσα ____ πολύχρωμες κορδέλες στα μαλλιά μου.

Γράψε σωστά

4 Αντίγραψε σωστά και μάθε.

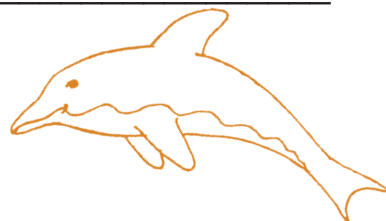
Ο αριθμός τους όμως
έχει μειωθεί σημαντικά
στη Μεσόγειο θάλασσα.

Κύριες αιτίες:

η θαλάσσια ρύπανση

και τα δίκτυα των ψαράδων

που τα παγιδεύουν κάτω από το νερό.

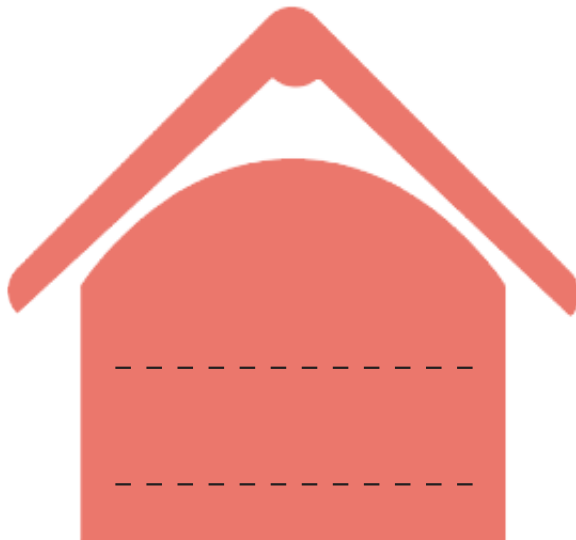
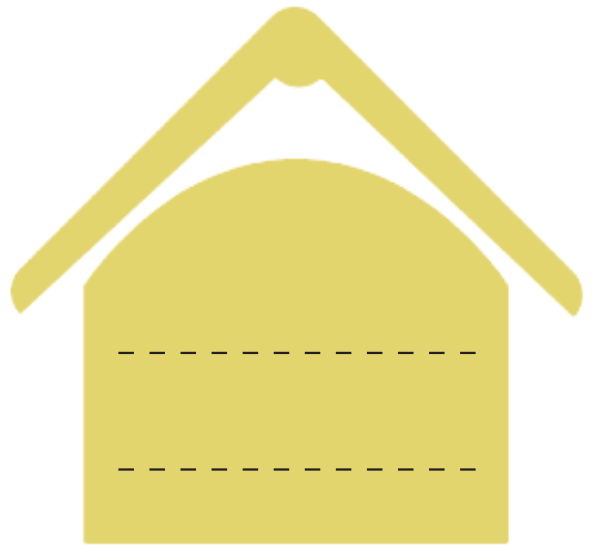
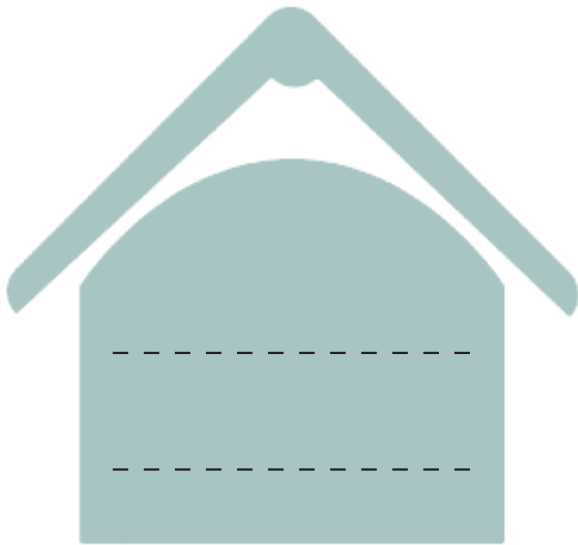
5 Φτιάξε 3 οικογένειες λέξεων.

Κάθε σπίτι είναι

μια οικογένεια λέξεων.

κολυμπώ, ψάρι, ρυπαίνω

κολύμπι, ψαρεύω, ρύπανση

Γη και θάλασσα

Η γη είναι καλή με τους χειμώνες της, τα δάση,
τις μεγάλες πόλεις, τα χωράφια, τα εργοστάσια...

Η θάλασσα είναι καλή με τα υπερωκεάνια,
τα κοπάδια τα χέλια που ψάχνουν τις πόρτες των ποταμιών,
με τις βαρκούλες στα μικρά λιμάνια, τις φουρτούνες,
τα πουλιά που χτενίζουν τα άγρια μαλλιά της...

Δες τα παιδιά καθώς τις ζωγραφίζουν
μ' ένα χοντρό καταγάλαζο κραγιόνι.

Η γη κι η θάλασσα μητέρα
ενώνουν τους ανθρώπους.

Απόσπασμα από το ποίημα του Τίτου Πατρίκιου

«Γη και θάλασσα», στο βιβλίο Ποιήματα Ι, 1943-1953, εκδ. Κέδρος

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Τι είναι οι πόρτες των ανέμων;
- 2 Πώς η γη και η θάλασσα ενώνουν τους ανθρώπους;
- 3 Ποιες εικόνες φαντάστηκες,
όταν διάβασες το ποίημα;
Ζωγράφισέ τις.

Παρατήρησε και μάθε

Με τα **αποσιωπητικά (...)**
σταματάμε μια πρόταση
γιατί αυτός που τη διαβάζει
θα καταλάβει τη συνέχεια.
Συχνά σταματάμε έτσι την πρόταση
επειδή νιώθουμε έντονα συναισθήματα
γι' αυτό που λέμε.

Με το **κόμμα** (,)

σταματάμε λιγάκι τη φωνή μας

μέσα στην πρόταση,

όταν θέλουμε

να χωρίσουμε λέξεις ή φράσεις

που είναι στη σειρά.

Κόμμα βάζουμε

και σε μικρότερες προτάσεις

που εξηγούν κάτι

μέσα σε μια μεγαλύτερη πρόταση.

παράδειγμα

Η γη είναι καλή με τους χειμώνες της,

τα δάση,

τις μεγάλες πολιτείες,

τα χωράφια,

τα εργοστάσια...

Παίξε με τις λέξεις

4 Δες τις εικόνες

και γράψε ένα επίθετο

το οποίο θα περιγράφει τη θάλασσα σε αυτές.

(ήρεμη, καταγάλανη, φουρτουνιασμένη)

_____ θάλασσα

_____ θάλασσα

_____ θάλασσα

5 «Χτες με ρώτησε η δασκάλα για τα δελφίνια
κι εγώ, επειδή δεν είχα διαβάσει,
τα έκανα θάλασσα».

• Τι σημαίνει η φράση

«τα έκανα θάλασσα»:

α. Μίλησα για τη θάλασσα.

β. Δεν έδωσα σωστή απάντηση.

γ. Απάντησα σωστά, τέλεια.

Γράψε σωστά

6 Αντίγραψε μία πρόταση του ποιήματος
που σου άρεσε περισσότερο.

.....

.....

.....

.....

.....

Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό

Σαν έφτασαν σε μια **ράχη**,
τους καλωσόρισε ο κρύος αέρας.
Αυτός ο αέρας είχε περάσει
από κάθε κορφή
και κάθε **λαγκαδιά**.
Τον πήραν με βαθιά αναπνοή.
Πουλάκια με άσπρη **τραχηλιά**
κουνούσαν την ουρά τους στους θάμνους
κι ύστερα έφευγαν
με γρήγορο **λαρυγγισμό**.

Τι σημαίνει η λέξη;

ράχη → κορυφογραμμή

λαγκαδιά → κοιλάδα

τραχηλιά → λαιμός

λαρυγγισμό → κελάδημα

κόψη → άκρη

Ένα κασίκι κατάμαυρο
έστεκε στην κόψη του βράχου.
Οι βράχοι σχημάτιζαν σχήματα
που έμοιαζαν με τεράστια σπίτια,
που δεν ξέρεις ποιος τα κατοικεί.
Οι γκρεμοί είχαν
πουρνάρια και κουμαριές.
Αλλού κατέβαιναν
γυμνοί και απότομοι,
σαν να τους είχες κόψει με σπαθί.
Ο βράχος απάνω στον βράχο,
ο λόφος απάνω στον λόφο
σχημάτιζαν το βουνό.
Όλα ήταν πελώρια.
Και σ' αυτό το ύψος
ο δρόμος ανέβαινε [...] με στροφές.

Ευτυχισμένοι σε τούτο το θέαμα

οι μικροί ταξιδιώτες,

κοίταξαν προς τις κορφές.

Ένας τους φώναξε:

«Γεια σας, ψηλά βουνά!».

Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Τα ψηλά βουνά, εκδ. Εστία

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Χρησιμοποίησε

φράσεις και προτάσεις του κειμένου
για να βάλεις τίτλο στις φωτογραφίες.

Τίτλος

Τίτλος

Τίτλος

2 Τι κοιτάζουν προς τα πάνω οι ταξιδιώτες;

.....

.....

.....

3 Τι κοιτάζουν προς τα κάτω οι ταξιδιώτες;

.....

.....

.....

4 Με τι μοιάζουν οι βράχοι;

.....

.....

.....

5 Πώς νιώθουν στην εκδρομή τους οι μικροί ταξιδιώτες;

.....

.....

.....

Αντίγραψε σωστά και μάθε

6 Ευτυχισμένοι σε τούτο το θέαμα

οι μικροί ταξιδιώτες,

κοίταξαν προς τις κορφές.

Ένας τους φώναξε:

«Γεια σας, ψηλά βουνά!».

.....

.....

.....

.....

.....

Λεξιλόγιο

Ποια επίθετα περιγράφουν καλύτερα

το σπίτι,

τον κήπο,

τη γάτα

και το δελφίνι;

Τα επίθετα που δίνονται θα σε βοηθήσουν.

Μπορείς να γράψεις και δικά σου επίθετα.

άγριος -α -ο

γέρικος -η -ο

γρήγορος -η -ο

έξυπνος -η -ο

ήμερος -η -ο

κατοικίδιος -α -ο

μεγάλος -η -ο

όμορφος -η -ο

πέτρινος -η -ο

ωραίος -α -ο

Σπίτι

.....

.....

.....

.....

.....

Κήπος

.....

.....

.....

.....

.....

Γάτα

.....

.....

.....

.....

.....

Δελφίνι

.....

.....

.....

.....

.....

Ο κόσμος γύρω μας

- 1 Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης
- 2 Τα χαρτιά ανακυκλώνονται!
- 3 Το τετράδιο ζωγραφικής

Το φυσικό περιβάλλον γύρω μας
είναι πηγή ζωής και ομορφιάς.

Προστατεύοντας το περιβάλλον
προστατεύουμε τη ζωή.

Τα παιδιά υιοθετούν

και προστατεύουν δημόσιους χώρους!

Συμμετέχουν στην ανακύκλωση.

Συζητούν για την καθαριότητα!

Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης

Απέναντι απ' το σχολείο μας
είναι ένα παλιό οικόπεδο,
που κανένας δεν ξέρει τους ιδιοκτήτες του
και που λίγο πολύ
έχει γίνει σκουπιδότοπος.
Όλες οι γάτες και τα σκυλιά της γειτονιάς
εκεί μαζεύονται
και σκαλίζουν τα σκουπίδια [...].

Τις ζεστές μέρες είναι
να πιάνεις τη μύτη σου!
Την ιδέα την είχε η Σόνια,
και όλοι ενθουσιαστήκαμε.
Βάλαμε κι ένα ωραίο κομμάτι
στην εφημερίδα μας
ανακοινώνοντας την **υιοθεσία** του οικοπέδου.
Καλέσαμε όλες τις τάξεις
να μας βοηθήσουν.

Τι σημαίνει η λέξη;

υιοθεσία → ένα πράγμα γίνεται δικό μου

Πρώτα απ' όλα,
τηλεφωνήσαμε στον Δήμο
και ζητήσαμε να καθαρίσει το οικόπεδο
από τα σκουπίδια
και να βάλει στη γωνία του
έναν κάδο απορριμμάτων.

Η αλήθεια είναι
πως το οικόπεδο άλλαξε.

Ο πατέρας ενός παιδιού της Έκτης τάξης
ήρθε μ' ένα μηχάνημα
και καθάρισε όλο το οικόπεδο
από πέτρες και παλιοσίδερα,
που ήταν εκεί πολλά χρόνια.

Τα παιδιά της Πέμπτης τάξης
φτιάξαν μια ωραία πινακίδα.

Ο πατέρας του Νίκου απ' την τάξη τους,

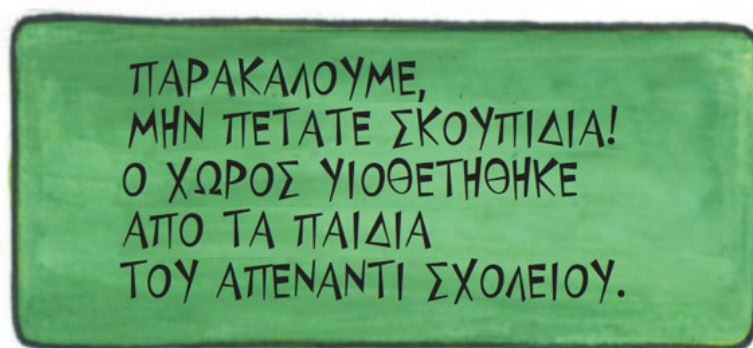
που είναι ξυλουργός,

την έστησε στη μέση του οικοπέδου

πάνω σ' έναν στύλο,

έτσι ώστε να τη βλέπουν όλοι.

Η πινακίδα έγραφε:

[...] Σ' ένα σημείο

το οικόπεδο είχε δύο δέντρα,

που ήταν σχεδόν ξεραμένα.

Τα κλαδέψαμε,

τα ποτίσαμε

και πήραν τ' απάνω τους.

Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
μάς χάρισε ένα λάστιχο για το πότισμα
κι ένα σπιτάκι ξύλινο για τα πουλιά.

Βάζαμε σποράκια και νερό
σχεδόν κάθε μέρα,
και σε λίγο καιρό,
δε θα το πιστέψετε,
άρχισαν να έρχονται πουλιά
στο σπιτάκι και πάνω στα δέντρα.

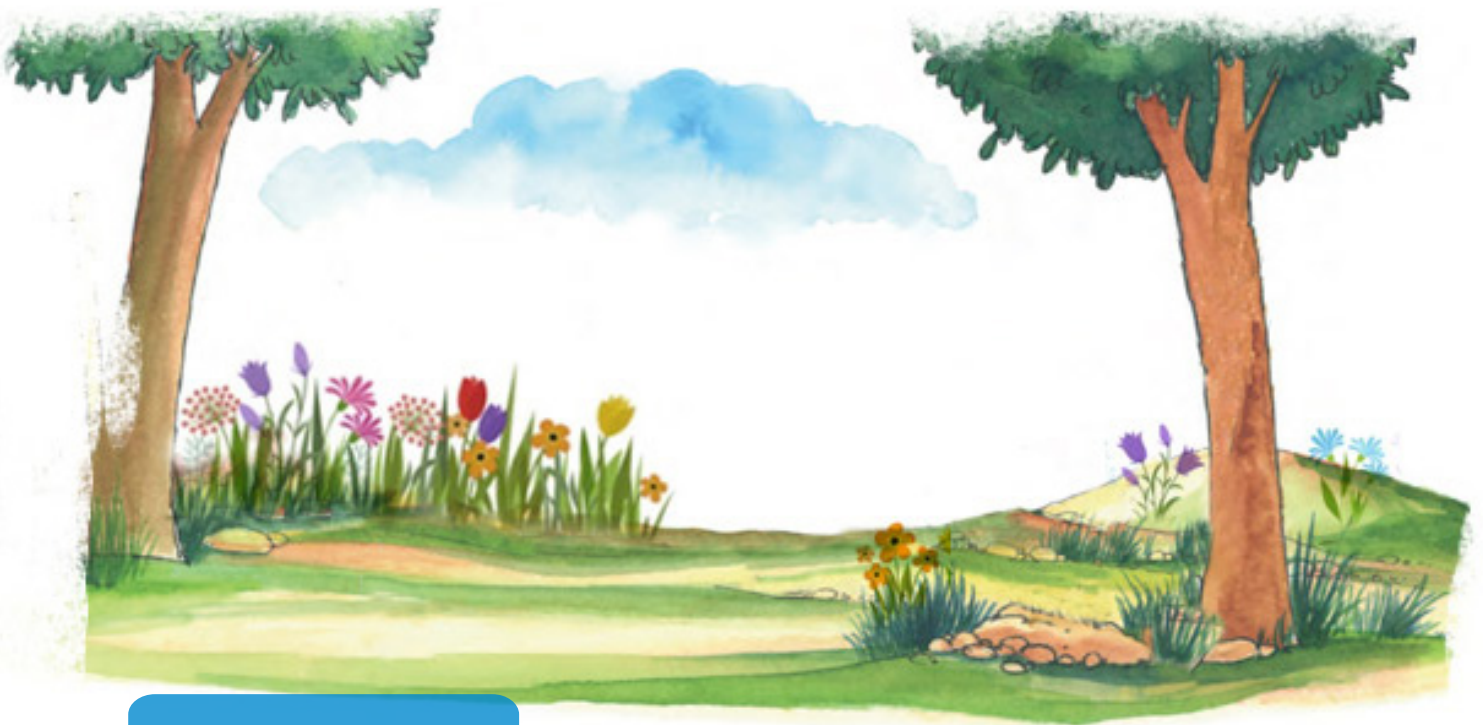
Μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς
το οικόπεδο έγινε λουλουδότοπος.
Όταν ανθίσανε τα πρώτα μας λουλούδια,
ήρθε και ο Δήμαρχος και μας ευχαρίστησε
που φροντίζουμε τη γειτονιά.

Υποσχέθηκε να ποτίζει ο Δήμος
τα λουλούδια και το χορτάρι
το καλοκαίρι που θα είμαστε διακοπές.

Έχει δίκιο η δασκάλα!

Δεν μπορείς
να φτιάξεις όλο τον κόσμο,
αλλά το απέναντι οικόπεδο
το κάναμε «παράδεισο»,
και μάλιστα «παράδεισο των πουλιών»
όπως είπε και η γυναίκα του διευθυντή μας,
που είναι πολύ **ζωόφιλη**.

Ναννίνα Σακκά-Νικολακοπούλου, Το βιβλιόδεντρο, εκδ. Φυτράκη

Τι σημαίνει η λέξη;

ζωόφιλη → αυτή που αγαπά τα ζώα

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Ποια ήταν τα προβλήματα με το οικόπεδο;

Υπογράμμισε τις λέξεις και τις φράσεις του κειμένου που αναφέρονται σε αυτά.

2 Γιατί τα παιδιά υιοθέτησαν το οικόπεδο;

3 Συνέχισε τις προτάσεις

γράφοντας τι έκαναν

για να πραγματοποιηθεί η ιδέα της Σόνιας

για το οικόπεδο.

Η τάξη της Σόνιας

Οι μαθητές της Πέμπτης τάξης

Ο πατέρας ενός παιδιού

Ο Σύλλογος γονέων

Ο Δήμος

4 Πώς ήταν το οικόπεδο

πριν αναλάβουν τα παιδιά

την προστασία του;

Πώς έγινε μετά τις προσπάθειες όλων;

5 Συζητήστε στην τάξη

τι θα ζητήσετε από τον Δήμο

και γράψτε μερικές προτάσεις

που θέλετε να κάνετε.

Τι ζητάμε;

.....

Για ποιους λόγους; (γιατί, επειδή)

.....

.....

.....

Παίξε με τις λέξεις

Έληξε η απεργία των υπαλλήλων της καθαριότητας

Επιτέλους!

Τα απορριμματοφόρα του Δήμου βγήκαν

για να μαζέψουν τα σκουπίδια.

Η κατάσταση είχε γίνει ανυπόφορη.

Οι κάδοι απορριμμάτων είχαν γεμίσει

και η δήμαρχος καλούσε τους δημότες

να μην κατεβάζουν τα σκουπίδια τους

στους δρόμους.

Οι υπάλληλοι της καθαριότητας,

που απεργούσαν

γιατί δεν είχαν πληρωθεί τους τελευταίους τρεις μήνες,

βρήκαν το δίκιο τους.

4 Ένωσε κάθε λέξη της πρώτης στήλης

με μια **συνώνυμη** λέξη ή φράση

από τη δεύτερη στήλη

και μάθε τη σημασία των λέξεων

που διάβασες στο κείμενο:

Σκουπίδια •

Σκουπιδοτενεκές •

Σκουπιδιάρικο •

Σκουπιδιάρης •

• Απορριματοφόρο

• Απορρίμματα

• Κάδος απορριμμάτων

• Χώρος ταφής απορριμμάτων

• Υπάλληλος καθαριότητας

Γράψε σωστά

7 Αντίγραψε σωστά και μάθε.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ,
ΜΗΝ ΠΕΤΑΤΕ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ!
Ο ΧΩΡΟΣ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΤΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Οικογένειες λέξεων

Τα χαρτιά ανακυκλώνονται!

Τι είναι αυτή η φασαρία

που ακούγεται μέσα από τον Κάδο Ανακύκλωσης;

Ας πλησιάσουμε λίγο...

Χρατς χρουτς!...

Μπαμ μπουμ!...

Ωχ, ωχ!...

Άουτς!... Κρατς!...

Κάδος: Ε, σταματήστε επιτέλους τη φασαρία!

Μου πήρατε τ' αυτιά!

Τίποτα δε σέβεστε πια!

Εφημερίδα: Μα, κύριε Κάδε,

υπάρχει πολύς **συνωστισμός** εδώ μέσα,

θα σκάσουμε.

Πώς να το ανεχτώ αυτό εγώ,

μια σοβαρή Εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας;

Τι σημαίνει η λέξη;

συνωστισμός → πολλοί άνθρωποι μέσα σε ένα χώρο

Τετράδιο: Α, για να σας πω,

αρκετά σας ανέχτηκα!

Για να τσακωνόμαστε

μας έφεραν εδώ;

Χαρτί γραφομηχανής: Γκουχ γκουχ! (βήχει).

Μη φωνάζετε, παρακαλώ!

Εγώ θα σας εξηγήσω:

βρισκόμαστε εδώ

για να μας συγκεντρώσουν,

να μας διαλέξουν,

να μας ανακυκλώσουν

και να ξαναγίνουμε χρήσιμα χαρτοπροϊόντα

στην κοινωνία!

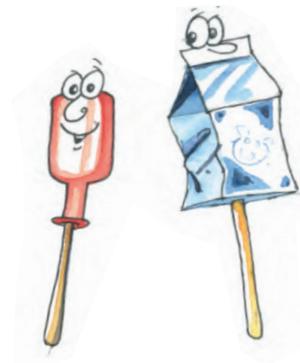
Αυγοθήκη: Ποπό, μόρφωση!

Αυτό θα πει

να έχεις θείτσα γραφομηχανή.

Βιβλίο: Προς το παρόν, κυρία Αυγοθήκη μου,

πείτε στην ξαδέρφη σας

να μην ανησυχεί.

Όλα εμείς τα χαρτοπροϊόντα

θα πάμε για ανακύκλωση.

Ο κυρ Κάδος μάς φιλοξενεί για λίγες μέρες.

Θα έρθουν οι φίλοι μας από την Οικολογική Ομάδα,

θα μας φορτώσουν στο φορτηγάκι τους

και μετά...

Φάκελος αλληλογραφίας: Μετά...

τέρμα η ξάπλα αγκαλιά

με το Γραμματόσημο!

Βιβλίο: Μη με διακόπτεις, Φάκελε!

Μετά θα μας πάνε στην αποθήκη,

θα ξεχωρίσουν τα λευκά χαρτιά

από τα σκούρα και τα χρωματιστά,

τα χοντρά χαρτόνια από τα λεπτά,

τα εξώφυλλα των βιβλίων

από τις εσωτερικές τους σελίδες.

Θα ξεχωρίσουν, επίσης,

τα γυαλιστερά χαρτιά περιτυλίγματος,
τις αφίσες και τα χαρτιά συσκευασίας,
γιατί αυτά δεν μπορούν
να ανακυκλωθούν,
και μετά...

Χαρτοσακούλα: Μετά τη **διαλογή**,

θ' αλλάξουμε ζωή;

Αχ, τι καλά!

Πάντοτε ήθελα να γίνω

μια τσαχπίνα Σερπαντίνα

από Χαρτοσακούλα !

Βιβλίο: Σωπάστε επιτέλους

να ολοκληρώσω,

γιατί θα με πιάσουν τα νεύρα μου

και θα γίνει...

του Χαρτοπόλεμου εδώ μέσα!

Τι σημαίνει η λέξη;

διαλογή → όταν ξεχωρίζω τα είδη χαρτιού

Λοιπόν, μετά τη διαλογή,
θα μας πάνε στο **εργοστάσιο χαρτοποιίας**,
θα μας κάνουν **χαρτοπολτό** και,
αφού καθαριστούμε
και ξαναγίνουμε χαρτί,
τότε... θ' αναλάβουμε καινούρια αποστολή.
Ουφ, τα είπα όλα και...
καθάρισα!

Χαρτόκουτο: Υπέροχα,
από μικρός ήθελα
να διορθώσω τη σιλουέτα μου!
Αυτή η γραμμή δε με κολακεύει καθόλου!
Λύστε μου όμως μια απορία:

Τι σημαίνει η λέξη;

εργοστάσιο χαρτοποιίας → εργοστάσιο που φτιάχνει χαρτί

χαρτοπολτός → μεγάλη ποσότητα άχρηστου χαρτιού

που γίνεται ανακύκλωση και γίνεται πάλι χαρτί

σε τι βοηθάει η ανακύκλωση τους ανθρώπους;

Εφημερίδα: Μα πού ζεις εσύ;

Δεν ξέρεις ότι,

με την ανακύκλωση του χαρτιού,

οι άνθρωποι προστατεύουν τα δάση,

και γενικότερα τη φύση,

και απολαμβάνουν καθαρότερες

τις γειτονιές και τις πόλεις τους;

Δεν ξέρεις

ότι όλα εμείς τα χαρτοπροϊόντα

είμαστε παιδιά των δέντρων

κι ότι, στο τέλος

οι άνθρωποι δε θα βρίσκουν οξυγόνο

ν' αναπνεύσουν,

αν συνεχίσουν να τα κόβουν

για να μας φτιάξουν;

Χαρτόκουτο: Φτάνει,

φτάνει,

κατάλαβα!

Όλοι μαζί (τραγουδιστά):

Θα σε πάρω να φύγουμε

σ' άλλη γη, σ' άλλα μέρη

αγκαλιά για να λιώσουμε

χαρτοσούπα να γίνουμε

και τα δάση να σώσουμε

χαρτονένιο μου ταίρι!

Αλουμινόκουτο: Ε, ψιτ!

Πού πάτε και μας αφήνετε;

Τι θ' απογίνουμε εμείς

τ' Αλουμινόκουτα των αναψυκτικών

κι οι ξαδέρφες μας οι Κονσέρβες;

Χαρτιά (όλοι μαζί): Ααα, το καλό που σας θέλουμε!

Εσείς να γυρίσετε στους κάδους σας

και να πείτε

να σας γράψουν ένα δικό σας έργο.

Αυτό ήταν το δικό μας!

Διασκευασμένα αποσπάσματα από το κείμενο για κουκλοθέατρο της Εύης Τσιτιρίδου,
στο ένθετο «Οι ερευνητές» της εφημερίδας Η Καθημερινή

Απάντησε στις ερωτήσεις

1 Τι χρειαζόμαστε

για να παίξουμε κουκλοθέατρο;

2 Συμπλήρωσε τον πίνακα

γράφοντας τις πληροφορίες του έργου.

Το έργο

Τίτλος:

Που βρίσκονται οι ήρωες του έργου;

Οι ήρωες του έργου:

Ποιο είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ήρωες του έργου;

Πώς λύνεται τελικά το πρόβλημα;

3 Βάλε στη σωστή σειρά τις λέξεις

για να μάθεις

πως γίνεται η ανακύκλωση του χαρτιού.

κάδος ανακύκλωσης, χαρτοπολτός, διαλογή, καινούριο χαρτί

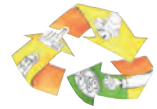
Four empty rectangular boxes with a dashed line in the middle, connected by arrows, intended for writing the words in the correct order.

Παίξε με τις λέξεις

4 Αντίγραψε σωστά και μάθε

Εφημερίδα: Πρέπει να συμμετέχουμε
στην ανακύκλωση χαρτιού,
διότι προστατεύουμε τα δάση,
και γενικότερα τη φύση,
και απολαμβάνουμε καθαρότερες
τις γειτονιές και τις πόλεις μας.

Αντιγραφή κειμένου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

προστατεύω,
προστασία

Το τετράδιο ζωγραφικής

– Άμα μεγαλώσω,
θα γίνω ζωγράφος,
έλεγε πάντα η Καιτούλα.
Κι όλο έφτιαχνε στο τετράδιό της
διάφορα σχέδια
και γέμιζε τα φύλλα με χρώματα.
Πράσινα,
κίτρινα,
κόκκινα
και μπλε.
Ήξερε να τ' ανακατεύει.
Να βάζει λίγο κίτρινο ή άσπρο
για να ξανοίξει μια φιγούρα.
Κι άμα ήθελε
να τη σκουρύνει,
έβαζε καφέ ή μαύρο.

Σαν σωστός ζωγράφος.

Να δεις που,

άμα ανακάτεψε το πράσινο με το μπλε,

γινόταν ένα παράξενο χρώμα,

πολύ παράξενο!

Ήξερε πολλά τέτοια ανακατώματα στα χρώματα.

Και της άρεσαν όλα τούτα τόσο πολύ,

που ξεχνιόταν εντελώς.

Πέρναγε ατέλειωτες ώρες

σκυμμένη στο τετράδιό της.

Κι η μαμά της έβρισκε την ευκαιρία

να κάνει του κόσμου τις δουλειές.

– Τι είναι αυτό;

τη ρώτησε, όταν πήγε κοντά της.

– Θάλασσα,

δεν τη βλέπεις;

Έγινε λίγο σκούρα,

γι' αυτό δεν τη γνώρισες.

Τι να γίνει!

Χύθηκε μέσα πετρέλαιο.

Πολύ πετρέλαιο,

από ένα καράβι που ναυάγησε.

Γι' αυτό έχει τέτοιο χρώμα.

Τα ψάρια πέθαναν όλα,

δεν έμεινε τίποτα ζωντανό.

Είναι μια νεκρή θάλασσα,

έτσι την είπε ο μπαμπάς.

– Κι αυτό το κόκκινο τι είναι;

Ξαναρώτησε η μαμά της.

– Βαρκούλα.

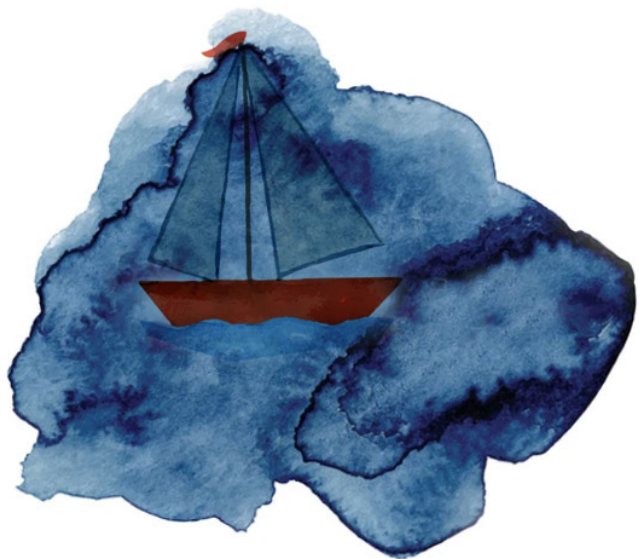
– Δεν ξεχωρίζει και τόσο.

Γιατί δε βάζεις κι έναν άνθρωπο μέσα;

Τι ζωγράφος θα γίνεις;

– Άνθρωπος μέσα σ' αυτήν τη βάρκα,

τι να κάνει;

Ούτε να ψαρέψει μπορεί
ούτε να κολυμπήσει σε τέτοια νερά.

– Να πάει περίπατο.

– Δεν του κάνει όρεξη,
σου λέω.

Δε θέλει να κάνει βόλτα
στη νεκρή θάλασσα,
είπε θυμωμένη η Καιτούλα.

– Τότε να πάρει τη βάρκα του
και να πάει σ' άλλη θάλασσα,
καθαρότερη.

– Σου φαίνεται εύκολο
να φύγει;

Εδώ έχει τους δικούς του,
το σπίτι του
και τη δουλειά του.

Τον αγαπάει τον τόπο του,
καταλαβαίνεις;
Πώς να τ' αφήσει όλ' αυτά;
Κάθεται μόνος του στην παραλία
και κλαίει.

– Πού είναι;

Εγώ δεν τον βλέπω πουθενά,
είπε η μαμά της.

– Να τος,

της απάντησε,
και στο λεπτό τον ζωγράφισε.

Κάθεται μαζεμένος και δε φαίνεται καλά.

Θυμάται τη θάλασσα

όπως ήταν πριν

και λυπάται

που τη βλέπει τώρα έτσι.

Άννα Σαφιλίου, Καινούρια και αναπάντεχα,

εκδ. Κέδρος

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Ποιον τίτλο θα έβαζες στο έργο της Καιτούλας;
- 2 Τι χρώματα έχει η ζωγραφιά της;
Γιατί;
- 3 Γιατί είναι λυπημένος ο άνθρωπος της ζωγραφιάς;
- 4 Αν η θάλασσα δεν είχε μολυνθεί,
πώς θα ήταν η ζωγραφιά της Καιτούλας;
Γιατί;

Παρατήρησε και μάθε

Οι λέξεις **τον, στον, έναν, αυτόν, σαν**

διατηρούν το **v** πάντοτε.

Οι λέξεις **δεν, την, στην, αυτήν, μην**

διατηρούν το **v** όταν η επόμενη λέξη

αρχίζει από **φωνήεν** ή

από τα σύμφωνα **κ, π, τ,**

τα διπλά **ξ, ψ**

και τα δίψηφα **μπ, ντ, γκ.**

παράδειγμα

– Τι είναι αυτό;

τη ρώτησε σαν πήγε κοντά της.

– Είναι μια νεκρή θάλασσα,

έτσι **την** είπε ο μπαμπάς.

– Κι αυτό το κόκκινο τι είναι;

– Βαρκούλα.

– **Δεν** ξεχωρίζει και τόσο.

Γιατί **δε** βάζεις κι **έναν** άνθρωπο μέσα;

5 Βάλε ν

όπου χρειάζεται.

το_ ξιφία

δε_ ξέρω

στο_ μπακάλη

το_ ψαρά

δε_ γνωρίζω

το_ ταχυδρόμο

μη_ πεις

τη_ ξέρω

στη_ αυλή

Γιατί κάποιες μονοσύλλαβες

λεξούλες παίρνουν τόνο;

Παίρνουν τόνο:

η λέξη **ή**,

όταν πρέπει να διαλέξουμε

(**ή** το ένα **ή** το άλλο),

και οι λέξεις **πού** και **πώς**,

όταν με αυτές ρωτάμε.

παράδειγμα

Να βάζει λίγο κίτρινο **ή** άσπρο...

Πώς να τ' αφήσει όλ' αυτά;

Πού είναι;

Τόνισε τις λέξεις όπου χρειάζεται.

6 - Πως θα πάμε στην Κέρκυρα;

- Θα πάμε η με το καράβι η με το αεροπλάνο.

- Που είναι η Καιτούλα;

- Η Καιτούλα είναι στη γιαγιά της.

7 Η Καιτούλα λέει τη γνώμη της

για την καταστροφή της θάλασσας

από το πετρέλαιο.

Λέω τη **γνώμη** μου

νομίζω ότι...

πιστεύω ότι...

η **γνώμη** μου είναι ότι...

Πιστεύω

ότι δεν πρέπει

να χύνεται καθόλου πετρέλαιο

στη θάλασσα,

Υποστηρίζω τη **γνώμη** μου

με **επιχειρήματα**

γιατί...

επειδή...

διότι...

Επειδή οι πετρελαιοκηλίδες

την καταστρέφουν.

Τα ψάρια δεν μπορούν

να αναπνεύσουν,

τα θαλασσοπούλια δε βρίσκουν τροφή,

οι ακρογιαλιές μολύνονται.

Καταλήγω σε ένα

συμπέρασμα

για τον λόγο αυτό...

άρα...

επομένως...

Επομένως πρέπει τα πλοία

να μεταφέρουν το πετρέλαιο

με περισσότερη προσοχή.

Γράψε τη δική σου γνώμη
για τη ρύπανση του αέρα
από τα καυσαέρια.

Λέω τη γνώμη μου

νομίζω ότι...

πιστεύω ότι...

η γνώμη μου είναι ότι...

Υποστηρίζω τη γνώμη μου

με επιχειρήματα

γιατί...

επειδή...

διότι...

Καταλήγω σε ένα

συμπέρασμα

για τον λόγο αυτό...

άρα...

επομένως...

Παίξε με τις λέξεις

8 Αντίγραψε σωστά

και μάθε.

Στη θάλασσα χύθηκε πολύ πετρέλαιο

από ένα καράβι που ναυάγησε.

Γι' αυτό έχει τέτοιο χρώμα.

.....

.....

.....

οικογένεια λέξεων

Λεξιλόγιο

Οικογένειες λέξεων

Αντίγραψε σωστά και μάθε τις λέξεις.

ποτίζω

πότισμα

καθαρίζω

καθάρισμα

καθαρός -ή -ό

σκουπίζω

σκουπίδι

σκουπιδότοπος

γη

γήπεδο

χαρτί

χάρτινος -η -ο

χαρτοσακούλα

προστατεύω

προστασία

Η πατρίδα μας γιορτάζει

- 1 Η σημαία
- 2 Στον πόλεμο του 1940
- 3 Για το Πολυτεχνείο

Μαθαίνουμε για την ιστορία της
πατρίδας μας
και γιορτάζουμε
την ελευθερία και τη δημοκρατία.

Η σημαία

Ύμνος της σημαίας

Αυτό είναι το ιερό πανί το γαλανό και τ' άσπρο,
κομμάτι από ανοιξιάτικο και καθαρό ουρανό,
που είναι λευκό
σαν τον αφρό του κύματος που ανθίζει
σε περιγιάλι ολόγλυκο,
σε πέλαγο μακρινό.
Αυτό είναι το ιερό πανί,
όταν περνάει μπροστά μας,
υγρά είναι τα βλέφαρα και τρέμει η καρδιά μας.

Απόσπασμα από το ποίημα του Στέφανου Δάφνη
«Ύμνος της σημαίας», στο βιβλίο του Θ.Α. Γιαννόπουλου,
Νεότερη Σχολική Ανθολογία, εκδ. Χ. Τεγόπουλου – Ν. Νίκα

Απάντησε στις ερωτήσεις

- 1 Με τι μοιάζουν τα χρώματα της ελληνικής σημαίας;
- 2 Σε ποια κτίρια ανεμίζει η σημαία μας;
- 3 Σε ποιες γιορτές κρατάμε τις ελληνικές σημαίες;
- 4 Γιατί συγκινούμαστε,
όταν βλέπουμε την ελληνική σημαία;

Στον πόλεμο του 1940

Στα επόμενα κείμενα διαβάζουμε μαρτυρίες για τα δύσκολα χρόνια του πολέμου και της Κατοχής.

Από το ημερολόγιο της Ροζίνας, μιας δεκάχρονης εβραιοπούλας από τη Θεσσαλονίκη

Οκτώβριος 1940

Τη Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940

δεν πήγαμε σχολείο.

Είχε κηρυχτεί ο πόλεμος

των Ελλήνων με τους Ιταλούς.

Εμείς τα παιδιά ήμασταν αναστατωμένα.

Οι Ιταλοί έριξαν βόμβες στη Θεσσαλονίκη.

Στο μαγαζί του πατέρα μου

έγιναν πολλές καταστροφές.

Τι σημαίνει η λέξη;

εβραιοπούλα → κοπέλα που η καταγωγή της

είναι από το Ισραήλ

Απρίλιος 1941

Αφού χύθηκε αίμα πολύ στα σύνορα,

είπαν ότι νικούσαμε.

Τι χαρές,

τι τραγούδια στους δρόμους.

Μα δυστυχώς μας βγήκαν ξινά.

Η Γερμανία κήρυξε πόλεμο στην Ελλάδα.

Τρεις μέρες αντέξαμε εμείς οι Έλληνες.

Στις 9 Απριλίου το βράδυ

οι Γερμανοί μπήκαν στη Θεσσαλονίκη.

Η μαμά έκλαιγε,

ο μπαμπάς ήταν πάρα πολύ στεναχωρημένος

κι εμείς οι τρεις αδερφές καθόμασταν χωρίς να μιλάμε.

Δεν πέρασε πολύς καιρός

κι η μεγάλη πείνα άρχισε στην Ελλάδα.

Δε βρίσκαμε πουθενά τροφή,

παρά μόνο σε μερικά χωριά.

Μάρτιος

Μάρτιος 1943

Ακούσαμε μια κακή είδηση,

ότι θα μας **εξορίσουν**.

Ο κόσμος προσπαθούσε να σωθεί.

Ο γιατρός Καρακώτσος έσωσε εμάς.

Κρυφτήκαμε στο διαμέρισμά του.

Περνώ τον καιρό μου διαβάζοντας,

γράφοντας ή παίζοντας

με την αδερφούλα μου και τον γιο του γιατρού.

Οκτώβριος 1944

Οκτώβριος

Στις 26 Οκτωβρίου 1944

η Θεσσαλονίκη ελευθερώθηκε.

Μείναμε κλεισμένοι στην κρυψώνα μας

για 18 ολόκληρους μήνες, [...].

Διασκευασμένα αποσπάσματα και φωτογραφίες από το βιβλίο

της Ροζίνας Πάρδο-Ασσέρ Ροζίνα: 548 ημέρες με άλλο όνομα, εκδ. Γαβριηλίδης

Τι σημαίνει η λέξη;

εξορίσουν → διώχνουν κάποιον από τη χώρα

Για λίγο ψωμί

Το είδα με τα μάτια μου.

Ένα γερμανικό φορτηγό

γεμάτο κουραμάνες (ψωμί)

κατεβαίνει τη λεωφόρο Αθηνάς

και στρίβει για να μπει Ερμού.

Κόβει ταχύτητα. [. . .]

Στη στροφή του αυτοκινήτου

ένα ελληνόπουλο ανεβαίνει στο αμάξι

και πετά κουραμάνες στον πεινασμένο κόσμο.

Βέβαια, το παλικάρι έχει και την παρέα του.

Θα έριξαν πάνω από 15 κουραμάνες

και αθόρυβα πήδησαν

κάτω στον δρόμο ή μάλλον στο πεζοδρόμιο.

Γεμάτοι χαρά και ψυχραιμία!

Αυτές οι καταστροφές
έγιναν πολλές φορές εναντίον των Ιταλών,
που κουβαλούσαν κουραμάνες
με ανοιχτά φορτηγά αμάξια.

Απόσπασμα από τη μαρτυρία του Περικλή Παπαχατζιδάκη
στο ένθετο «Επτά Ημέρες» της εφημ. Η Καθημερινή της Κυριακή

Δεκέμβριος 1941.
Συσσίτιο για τα πεινασμένα
παιδιά σε μια γειτονιά
της Αθήνας, την περίοδο
της γερμανικής κατοχής.

Φωτογρ.: Β. Παπαδόπουλος, Μουσείο Μπενάκη

12 Οκτωβρίου του 1944

Ανοίγω διάπλατα το παράθυρο.

Φως, ήλιος, ο γαλανός ουρανός.

Μαζί με τα παιδιά μου

παρακολουθούμε με **κατάλυση θρησκευτική**

ένα σημείο απέναντι στην Ακρόπολη.

Αυτό είναι ο κόσμος όλος.

Και βλέπουμε τη γερμανική σημαία

σιγά σιγά να **υποστέλλεται**,

να εξαφανίζεται

σαν να την κατάπιε ο Ιερός Βράχος.

Και ν' αρχίζει ν' ανεβαίνει στον ιστό

το αγαπημένο χρώμα του ουρανού μας.

Τα θολωμένα μάτια μου

δεν μπορούν πια να δουν.

Τι σημαίνει η λέξη;

κατάλυση θρησκευτική → βαθιά συγκίνηση

υποστέλλεται → κατεβαίνει

Όταν έχω στεγνώσει βιαστικά τα δάκρυα,
η γαλανόλευκη ανεμίζει περήφανα.

Η Ελλάδα είναι πάλι δική μας,
δική μας.

Ιωάννα Τσάτσου, Φύλλα Κατοχής,
εκδ. Αρχηγείου Ενόπλων Δυνάμεων

Φωτίζει από το βέλο του Δ. Κογγιτίου Γοργοπόταμος. Έλιγες σπάνιες πινακίδες και βιβλ. π.δ. Φωκιά

Η γέφυρα του Γοργοπόταμου
μετά την ανατίναξή της,
στις 25 Νοεμβρίου 1942.
Θεωρείται η κορυφαία
πράξη της Εθνικής Αντίστασης.

Διάβασε τα κείμενα

1 Υπογράμμισε λέξεις και φράσεις

που εκφράζουν τα συναισθήματα των ανθρώπων που έζησαν στα χρόνια του πολέμου.

2 Ποια είναι τα προβλήματα

που αντιμετώπισαν τα παιδιά τις μέρες της γερμανικής κατοχής;

Φωτ. από το βιβλίο «Επί τη μνήμη της ηθ. Η Καθιέρωση της Κρατικής»

Αθήνα, Οκτώβριος 1944.
Η ελληνική σημαία υψώνεται στον ιερό βράχο της Ακρόπολης.
Η Ελλάδα είναι πάλι ελεύθερη.

Για το Πολυτεχνείο

«Εικόνα χωρίς ήχο...»

Τις τελευταίες στιγμές τις είδα
από το παράθυρο της Αρχιτεκτονικής.

Μια **θολή** εικόνα του τανκ
με τους **εκτυφλωτικούς** προβολείς
να σηκώνεται και να πέφτει,
τσακίζοντας κάτι στο πέρασμά του.

Εικόνα χωρίς ήχο,
εκτός από τον αδύναμο θόρυβο
του πανικοβλημένου πλήθους
που δυνάμωνε συνέχεια.

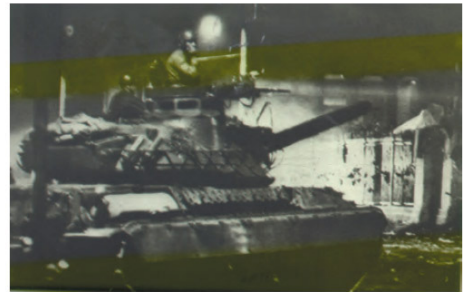
Ο χρόνος γίνεται γρήγορος
από τους χτύπους της καρδιάς μου.

Τι σημαίνει η λέξη;

θολή → όχι καθαρή

εκτυφλωτικός → πολύ δυνατό φως

που δεν μπορείς να δεις

Σάββατο, 17 Νοεμβρίου 1973.
Το τανκ της χούντας εισβάλλει
στο Πολυτεχνείο

Φωτόφρα: από το έθνος «Επτά ημέρες» της εφημ. Η Καθημερινή της Κυριακής

Τετάρτη, 14 Νοεμβρίου 1973.
Οι Έλληνες φοιτητές διαμαρτύρονται
κατά της δικτατορίας και υπερασπίζονται
τη δημοκρατία.

Εξακολουθούν να 'ρχονται τραυματίες. [. . .]

Βγαίνουμε γρήγορα με τη Βαγγελιώ,

παίρνοντας μαζί άλλη μια κοπέλα.

Το τανκ έχει περάσει ώρα πολλή

και το τοπίο μεταξύ Αρχιτεκτονικής και πόρτας

είναι εφιαλτικό και έρημο.

Ο προβολέας του τανκ στραβώνει,

κάπνα βγαίνει από παντού.

Ένας φαντάρος είναι στα σκαλιά,

πέφτουμε σχεδόν στα τυφλά

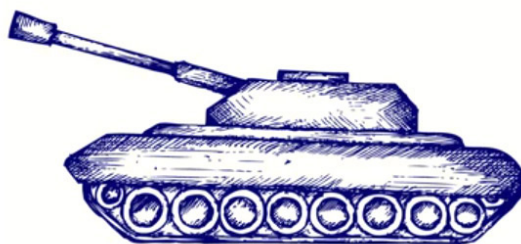
πάνω σ' άλλον έναν

που ξεπροβάλλει από το σκοτάδι.

«Αποδώ, έξω!»

λέει ήρεμα με το αυτόματο.

Το τανκ στην πόρτα.

Γιώργος Παυλάκης, Εκ των υστέρων, Νέα Σύνορα – Α.Α. Λιβάνης

Στη γιορτή του Πολυτεχνείου

Γονείς με τα πιτσιρίκια στους ώμους,
ηλικιωμένοι αλλά και νέοι άνθρωποι
είναι στη γιορτή της δημοκρατίας,
στο προαύλιο του Πολυτεχνείου.

Το όνειρο για δημοκρατία

δεν έχει χάσει το νόημά του.

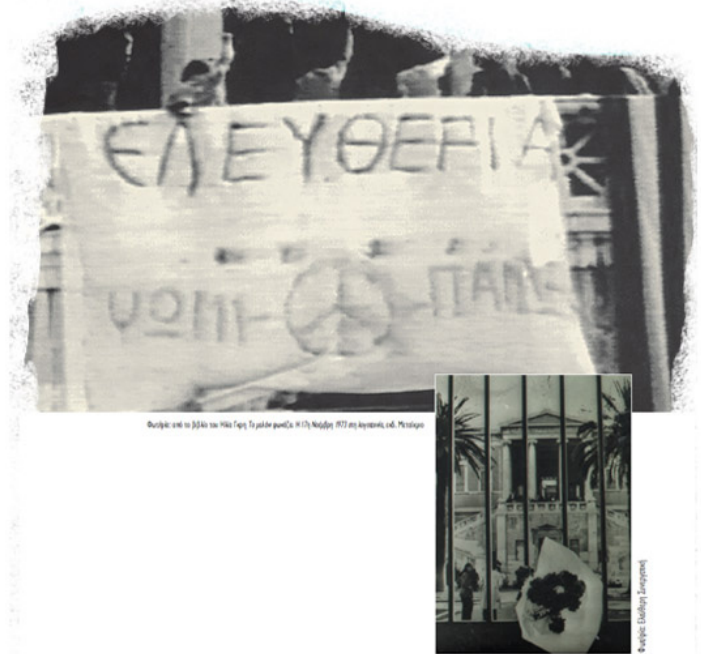
Πολλοί νέοι άνθρωποι,

που δεν είχαν γεννηθεί το 1973,

έχουν έρθει εδώ

για να τιμήσουν τον αγώνα των φοιτητών του Πολυτεχνείου.

Από δελτίο ειδήσεων της τηλεόρασης

Απάντησε στις ερωτήσεις

Διάβασε τα κείμενα.

- 1 Τι σημαίνει δικτατορία και δημοκρατία;
- 2 Τι έγινε τις μέρες από 14 έως 17 Νοεμβρίου 1973;
- 3 Γιατί αγωνίστηκαν οι φοιτητές;

